

Velja po pošti:
za celo leto naprej .. K 50—
za en mesec .. " 4.50—
za Nemčijo celoletno .. " 55—
za ostalo inozemstvo .. " 60—
V Ljubljani na dom
za celo leto naprej .. K 48—
za en mesec .. " 4—
V spravi prejemam mesečno .. 3.50—
Sobotna izdaja:
za celo leto .. K 10—
za Nemčijo celoletno .. " 12—
za ostalo inozemstvo .. " 15—

SLOVENEČ

Inserati:
Enostolpna pettivrsta (59 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat .. po 50 s
za dva- in večkrat .. " 45
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.
Poslano:
Enostolpna pettivrsta K 1—
Izhaja vsak dan izvenredno delje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ovrške 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 50.

**V nedeljo, dne 18. avgusta v St. Janž k odkritju
— spominske plošče dr. Kreku! —**

Narodni svet.

Danes smo dobili Slovenci in z njimi vred vsi Jugoslovani tostranske državne polovice svoj Narodni svet. Potreba Narodnega sveta se je pri nas čutila že zdavnaj, že večkrat so se podvzeli poskusi, čeprav več ali manj skromni, da se taka institucija oživotvori. Vsled svojega eksponiranega mesta so Slovenci najbolj čutili pritisk tujine na jugoslovanske meje in so se, ker so najbolj ogroženi, najbolj jasno zavedali med južnimi bratskimi plemeni, da morajo imeti centralno narodno organizacijo, ki bi vodila celokupne sile našega ljudstva tako, kakor zahteva najvišji zakon — skupni blagor. Ko je začela narodna koncentracija z ustanovitvijo Jugoslovanskega kluba dobivati konkretne oblike, je Slovenska Ljudska Stranka takoj mislila tudi na Narodni svet. Toda tedaj je bila moč dr. Šusteršiča v stranki še tako velika — to moremo danes, ko smo njegov žilavi odpor docela zlomili, brez pridržka povedati — da je bila javna razprava o Narodnem svetu nemogoča; tedanji načelnik stranke, ki je ljubil le politiko za tapetiranimi vrati, jo je znal in mogel preprečiti. Potrebno je bilo, da je S. L. S. najprej eliminirala njega in njegove ožje pristaje iz svojih vrst, in ko je to storila, je izvršila najvažnejši predpogoj za Narodni svet. Brez tega trdega boja, iz katerega je S. L. S. izšla kot zmagovalka, bi danes ne mogli ustanovljati Narodnega sveta, bi danes ne mogli pozdraviti v Ljubljani slovenskih gostov in bi bila politična slika jugoslovanskega ozemlja bistveno drugačna.

A potrebno je bilo tudi, da je prišla svetovna vojna; ta okoliščina je šele z vso evidentnostjo pokazala potrebo Narodnega sveta, organizacije, ki je nje namen, da brani vitalne interese celega naroda in da, opremljena s potrebno avtoriteto, tem podredi vse strankarsko delo.

Slovenci imamo tri stranke, okrog katerih se kristalizira vse naše politično življenje. Slovenska Ljudska Stranka je, sloneč na katoliškem svetovnem prepričanju, oprta na najširje ljudske mase in globoko ukoreninjena v vseh slovenskih zemljah, s katerimi tvori Vseslovensko Ljudsko Stranko, vršila delo gospodarskega preporoda in pod vodstvom klasičnega našega zadruharja dr. Kreka naš narod gospodarsko osamosvojila ter mu dala možnost svobodnega političnega razvoja za bodočnost. Jugoslovanska demokratska stranka, nastala iz prejšnje Narodno-napredne stranke, je zbirala v svojem krilu zlasti imovitejše sloje, ki se demokratični struji časa še niso znali prilagoditi, in je stala na izrazito kulturno-bojnom stališču; v svoji zadnji obliki in pod novim imenom skuša svoje vrste demokratizirati in nacionalistično radikalizirati. Jugoslovanska socialno demokratična stranka stoji pod vplivom nemško pojmovanega razrednega boja, a je kakor ostali dve stranki doživela med vojsko svojo notranjo krizo, ki jo bo, kakor je upati, srečno prestala z zmago reformnih teženj, ki prihajajo iz njenega mlajšega naraščaja.

Tako imamo Slovenci en miniature tiste tri glavne stolpe, kateri nosijo zgradbo političnega življenja v slednjem narodu. Med posameznimi strankami so se pred vojsko bili tako trdi boji, da jim je bilo malokje para, kar se tiče nespravljenosti in ostrine. Mnogi so pod teža tega boja trpeli, mnogokrat so se zapostavljali oziroma dobrobit celotnega narodnega organizma, marsikatero važno kulturno delo je ostalo vsled političnega meteža in trušča

neopravljeno in pozabljeno. A vendar so bili ti boji tudi koristni. Vsled tako ostre antagonije so se kar najasneje zarezale črte-značajke v fiziognomijo posameznih strank, posamezni politični tokovi so si izkopali tako globoke struge, da so nenadno in kvarni prevrati, ki radi nastajajo tam, kjer niso stranke zasidrane globoko v ljudskih masah, bili nemogoči. Stranke se niso cepile na strančice, ampak so se le prilagodile novim razmeram in vršile svojo življenjsko funkcijo v narodu dalje, družec tako zakon razvoja z zakonom kontinuitete.

Ena izmed glavnih reformov, ki se je izvedla v vseh slovenskih strankah, je omogočila osnutje Narodnega sveta. Vse stranke so se zavedale, da vrše v našem ljudstvu svojo individualno nalogo, kakršno jim narekuje njihov program in značaj njihovih somišljenikov, a da so obenem deli celotnega narodnega organizma. S tem je izključen tisti nespravljeni strankarski egoizem, ki je doslej onemogočal vsako uspešno pripravljeno delo za Narodni svet. S tem je dan strankam višji vidik v presojanju pojavov narodnega življenja in z njim baza za pošteno kooperacijo.

S tem je pravzaprav bila ustvarjena duša Narodnega sveta, ki stopa danes v življenje, v petem letu vojne, ki se bije tudi za naš obstanek ali smrt. Naloga Narodnega sveta bo v glavnem dvojna: okrepitev narodnega življenja na znotraj, hkrati pa vodstvo celokupnega jugoslovanskega naroda naše državne polovice v teh kritičnih dneh. Obe nalogi sta prevažni in se dalj nista več mogli odlašati. Prepričani smo, da jim bo naš Narodni svet kos in ga ob ustanovitvi iskreno pozdravljamo kot svoj vrhovni narodni tribunal.

Ustanovitev Narodnega sveta.

Od strank imenovani člani Narodnega sveta so se zbrali v posvetovalnici mestnega magistrata ljubljanskega. Ob 10. uri otvori načelnik Jugoslovanskega kluba zborovanje z nagovorom, iz katerega povzemamo:

V važnem trenutku smo se zbrali. Sedaj tudi tam, kjer so bili dosedaj gluhi in slepi, ko se na vseh straneh uvideva, da se jugoslovansko vprašanje mora rešiti. Celo oni, ki so dosedaj se najbolj branili priznati, da je rešitev našega vprašanja nujna, iščejo rešitve. To so Nemci in Mažari. Seveda iščejo take rešitve, da bi jim obdržala njih nadvlado, možnost za nadaljnjo tlačjenje.

V tem času, ko stopa naše vprašanje v štadij vsestranskega zanimanja, je važno, da se vse one naše politične organizacije, ki so za jedinstvo SHS, zberejo skupaj ter nastopajo enotno.

Sedaj je čas, da kažemo svetu notranjo konsolidiranost. Sedaj je pa tudi potreba, da se pripravimo za trenutek, ko se bo nas vprašalo: Povejte natanko, kaj in kako hočete...

V to svrhu smo se zbrali v Narodni svet, da hranimo to, kar nam je skupno in sveto, da iščemo in se trudimo za to, kar še moramo doseči.

Nato dr. Korošec pozdravi navzoče zastopnike iz vseh slovenskih pokrajin, odposlance iz Dalmacije in odposlanca iz banovine. Načelnikovemu pozdravu južnih bratov se navzoči Slovenci prisrčno pridružijo.

Dr. Verstovšek predlaga, naj vodi zborovanje do konstitucije Narodnega sveta načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec in za zapisnikarja dr. Cankarja in dr. Kramerja, kar se sprejme.

Po podravu našteva dr. Korošec tiste politične organizacije, kateri so se doslej izjavili pripravljene, da stopijo v Narodni svet. V njem bo udeležena Vseslovenska ljudska stranka, Jugoslovanska demokratska stranka, Jugoslovanska socialno-demokratska stranka, ki sicer ne pošlje svojih delegatov kot člani N. S., a se bo življenja in delovanja N. S. vendar udeleževala. Dalje so poslali v N. S. svoje odposlance tržaško pol. društvo »Edinost«, »Politično in gospodarsko društvo za

Istro«. »Katoliško pol. društvo za Slovence na Koroškem«. Dalmacija ne pristopi formalno k našemu Narodnemu svetu, ker bi vsled prevelikih prometnih težkoč dalmatinskim poslancem ne bilo mogoče prihajati k sejam N. S., a stalno bodo prihajali nekateri delegati k posvetovanjem N. S. v Ljubljani in bodo tako vzdrževali zvezo med N. S. v Ljubljani in N. S. v Dalmaciji. Upati je, da bo naš N. S. blagodejno deloval tudi na ureditev razmer na Hrvatskem, kjer se bo, kakor upamo, tudi kmalu našla baza za narodno koncentracijo ter tako za skupni Narodni odbor v Zagrebu. Zelo razveseljuje je, da tudi Bosna, kljub političnemu mrtvilu, ki tamkaj vlada, sodeluje z nami; upati je, da se tudi ta najbolj zapuščena zemlja pritegne k našemu skupnemu narodnemu življenju.

Nato razvija načelnik dr. Korošec delovni načrt N. S. Najprej bo N. S. moral urediti vprašanje svojih financ. Obračati bo moral svojo posebno pozornost na narodno gospodarstvo, katerega čakajo v prihodnje največje naloge. Skrbeti bo moral N. S. za javno upravo, zlasti na uradniško vprašanje. Temeljito se bo moral baviti z ustavno-upravnimi vprašanji, zlasti pa bo moral zbirati statistični material za naše meje. V ta namen bo treba ustanoviti različne odseke.

Nato poda predsednik besedo dr. Kramerju, ki prebere predloženi delovni načrt za Narodni svet.

Predsednik odloči, da se bo debata delila v dva dela: gospodarsko in politično.

Dr. Červar prebere nato sklep »Političnega in gospodarskega društva za Istro«, ki zahteva rešitve celega našega narodnega vprašanja, in se glasi:

Pod gornjo predpostavko načelno smo sporazumni da poradimo za sada makar samo u jednom ciljažtanskem »Narodnom Vijeću« i to za postignuće našeg zajedničkog narodnog i državnog programa, pridržujući si pako pravo, da putem naših delegata zatražimo promjenu predloženog načrta statuta »Narodnog Vijeća« i to toli što se tiče programa istoga, kao i broja članova odbora istoga Vijeća, v pogledu zastupanja zemalja i stranaka.

Zastopnik Jugoslov. soc. dem. stranke ravnatelj Kristan: Prišli smo na današnji zbor v prepričanju, da so v življenju narodov momenti, ko treba sodelovanja vseh. Mi smo formalno vstopili. Toda v vseh momentih, ki se nam vidijo važni, hočemo biti solidarni z vsemi ostalimi. Radi in energično hočemo sodelovati, kjer bo treba. (Dobro.)

Predsednik dr. Korošec pozdravlja sklep Jugosl. soc. dem. stranke ter izraža upanje, da se bo v važnih vprašanjih vedno našla pot skupnega nastopa.

Dujo Mikacich, tajnik novoustanovljenega Narodne organizacije SHS za Dalmacijo pozdravlja ustanovitev Narodnega sveta ter izjavlja v imenu dalmatinskega narodnega vodstva, da Dalmatinci brezpogojno odklanjajo vsako rešitev jugoslovanskega vprašanja brez Slovencev. (Dobro.) Z ozirom na prometne težkoče in praktične prilike se Dalmacija formalno ne pridružuje Narodnemu svetu, vendar pa bo vedno stala v stiku z ljubljanskim Narodnim svetom ter tako skupno delovala s Slovenci.

Prof. Vesenjak govori o severni narodni meji.

Urednik Smodej: Koroška javnost bo z največjim veseljem sprejela ravno kar razviti program in ga bo znala tudi izvajati.

Poslanec Skulj: V delovnem načrtu pogršam opombe o našem najbolj zanemaranem ozemlju, o kočevski naselbini. Tudi to točko bo moral prevzeti NS v svoj program.

Debata se nadaljuje.

Pri zborovanju Narodnega sveta so bili navzoči.

Dr. Benkovič, dr. Verstovšek, Bog. Remec, dr. Kobal, dr. Srebernič, dr. Josip Jerič, A. Kalan, K. Skulj, I. Vesenjak, Fr. Smodej, Josip Petejan, Melhior Čebal, Anton Kristan, Vjekoslav Spincič, dr. Ivan Poščić, dr. Josip Wilfan, dr. Ivo Zuccon.

Milan Šašelji, dr. Gjurjo Červar, dr. Šime Kureliji, Iv. Hribar, Ivan Kejžar, Lovro Petovar, Fran Dominico, Mat. Prosekar, dr. Slavko Fornazarić, dr. Ivan Marija Čok, dr. Ivo Krstelji, Dujam Mikac, dr. Franjo Rosina, dr. Vladimir Ravnihar, dr. Rybář, dr. Lovro Pogačnik, dr. Cankar, dr. Kramer, dr. Lorković, dr. Budisavljević.

Pravilnik Narodnega sveta.

Uvod:

1. Naš namen je, da se za v monarhiji živeče Slovence, Hrvate in Srbe ustanovi skupni »Narodni odbor«, kjer bodo po medsebojno dogovorjenem proporciju zastopani vsi politični činitelji, ki na temelju edinstvenosti jugoslovanskega naroda hočejo izvajati samostojno jugoslovansko državo.

2. Za ozemlja Cislajtanijske se osnuje Narodni svet, katerega namen in delokrog je, sklepati in odločevati o vseh zadevah, ki jih v Narodnem svetu zastopani činitelji priznajo za skupne.

3. Skupne zadeve v smislu točke 2. so zlasti:

a) Delo za ujedinjenje jugoslovanskega naroda v samostojno državo.

b) Smoteno delo za popolno ravnopravnost našega jezika v šolah, uradih in v vsem javnem življenju.

c) Varstvo narodnih manjšin, uredba manjšinskega dela in boj za narodno šolstvo.

d) Uveljavljanje našega jezika v vseh javnih uradih in podjetjih.

e) Obramba in pospeševanje skupnih kulturnih zadev.

f) Obramba in gojitev skupnih gospodarskih interesov ter zavesti gospodarske osamosvojitve.

g) Reprezentacija naroda in pospeševanje narodnih koristi na zunaj dogovorno s parlamentarno delegacijo.

h) Vprašanja, ki se tičejo narodne časti in discipline.

Organizacija narodnega sveta.

4. Narodni svet sestoji iz 50 članov. Od teh jih odpade na Dalmacijo 12, ki jih izberejo tamkajšnji politični činitelji v medsebojnem sporazumu, na Istro 5, ki jih imenuje politično društvo za Istru v Pazinu, na Trst 2 (politično društvo Edinost), na Vseslovensko ljudsko stranko 18 in na Jugoslovansko demokratsko stranko 10. Socijalnim demokratom pritečejo 3 mandati. Stranke izbirajo svoje zastopnike potom izvrševalnih odborov oziroma odborov političnih društev, in sicer za dobo enega leta. Imajo pa pravico jih vsak čas odpoklicati. V tem slučaju, kakor tudi v slučaju odstopa in smrti morajo izvrševalni odbori, odbori političnih društev imenovati nove člane tekom enega meseca za ostalo funkcijsko dobo.

Sedež Narodnega sveta si izberejo člani z večino glasov.

Sedeži strank, ki niso pristopile, pa priznavajo načela Narodnega sveta, ostanejo nezasedeni, vendar more Narodni svet te stranke po potrebi vabiti k sejam.

5. Narodni svet deluje:

a) v plenumu, ki se shaja k rednim sejam vsako četrtnje, k izrednim na poziv predsednika ali na zahtevo vsaj 10 članov in sicer v tem slučaju najkasneje v 8 dneh po obvestitvi predsednika. Plenum voli predsedstvo, odseke, sprejema poročila predsedstva in sklepa o njih, daje navodila za njega delovanje, odbira nadzorovalni odbor za finančno poslovanje in sklepa na željo polovice svojih članov o predlogih, ki v predsedstvu niso dosegli dvotretjinske večine;

b) v predsedstvu, ki sestoji iz 8 članov (predsednika, podpredsednika, blagajnika, tajnika in 4 članov) in ki vodi vse poslovanje Narodnega sveta, ki ga predstavlja na zunaj, osnuje pisarno, sprejema poročila odsekov, sklepa in izvršuje njih predloge, imenuje zaupnike, izbira in upravlja denarna sredstva. Člani predsedstva, ki bivajo izven sedeža Narodnega sveta, imajo vsak svojega namestnika, izvoljenega na predlog izvoljenega člana od plenuma izmed članov Narodnega sveta. Namestnik pa ne izvršuje posebnih funkcij svojega mandata, temveč je zgolj prirednik;

c) v odsekih za priprave važnih skupnih nalog. Pri teh odsekih se imajo prirediti na delo zastopniki važnih stanov in strok. Osnujejo se s sklepom plenuma, ki imenuje člane, ti pa lahko kooptirajo in si sestavijo poslovni red v sporazumu s predsedstvom. Taki odseki, ki se osnujejo po potrebi, so na primer za propagando, tisk, za izdajo brošur, za narodno statistiko, za določitev narodnih mej, za ustavne reforme, za ustavne projekte narodne države, za pripravo pogajanj med narodi, za manjšine, za šolstvo, za gospodarsko koncentracijo, za narodno uradništvo, železničarstvo, novinarstvo, za financiranje Narodnega sveta itd.

V vseh skupinah se glasuje z dvotretjinsko večino prisotnih. Če ugovarja ena tretjina, se ima glasovanje preložiti na

prihodnjo sejo, koje datum določi večina. Plenum je sklepčen, če je prisotnih 20 članov, predsedstvo pa, če je prisotnih 5 članov, odseki, če je prisotnih ena tretjina članov. Če se ista zadeva obravnava v odsekih ali predsedstvu dvakrat ali obakrat ugovarja sklepu ena tretjina navzočih, obravnava nadalje o njej predsedstvo oziroma plenum. Če se ista zadeva obravnava dvakrat v plenumu in obakrat ena tretjina navzočih ugovarja proti sklepu, je smatrati, da je dotična zadeva izločena iz delokroga Narodnega sveta.

6. Če pride do prepira v kakem formalnem vprašanju v Narodnem svetu, ali če se stranke v sporu v kaki častni zadevi, ki je v zvezi z delokrogom Narodnega sveta, podvržejo razsodišču, razsodi le-to po prostem prevdaru. Predsedstvo voli vsako leto tri razsodnike, a stranke se v sporazumu s predsedstvom zedinijo lahko tudi na drugačno razsodništvo.

7. Premoženje Narodnega sveta, če iz njega izstopi nad polovica članov, pripade manjšinskim organizacijam po sklepu razsodišča.

8. Ta statut je mogoče spremeniti le v soglasju z udeleženiimi strankami.

Reforma ustave in Hussarek.

»Čech« poroča iz poučenih krogov: Sedanji ministrski predsednik baron dr. Hussarek si prizadeva spraviti ves sedaj še nejasni načrt reforme ustave v določeno jasno smer. Ministrski predsednik se opira tozadevno na zaupanje krone in postopa v popolnem soglasju z voditelji desnice v gosposki zbornici in z odličnimi osebnostmi vseh narodov. In sicer namestnik Hussarek spremeniti Avstrijo v konfederacijo narodnih držav, in sicer nemške, češke, poljske, jugoslovanske in ogrske države. Za reformo v tem smislu se zavzemajo tudi poljski in jugoslovanski politiki. V odsek za spremembo ustave bodo poklicani razen parlamentarcev tudi drugi možje, in sicer znanstveniki, industrijanci, trgovci in poljedelci vseh narodov. Delo naj bi se hitro vršilo.

Izvršitev nove ustave bi se poverila ministrstvu, ki bi uživalo zaupanje vseh narodov; na čelu tega ministrstva naj bi stal mož splošno priznane nepristranosti in spoštovanja. V poučenih krogih namigavajo na profesorja Lammascha.

»Venkov« objavlja razgovor s poslanecem Stanekom glede na vest, da je ministrski predsednik Hussarek pozval češke poslance, naj se udeležijo pogajanj z vlado in Nemci. Poslanec Stanek je izjavil, da stoji ministrski predsednik na stališču, da je v nujnem državem interesu, da se napravi red. Do tega vodita le dve poti: stranke se morajo sporazumeti z vlado in seveda tudi med seboj o korakih, ki naj bi se podvzeli, ali pa mora vlada poslušati sodbo poučenih in politično ne preveč zapostavljenih mož in na podlagi tega sama napraviti red. S tem ministrski predsednik očitno misli na oktroi. Po mnenju Staneka se pa Čehi ne morejo pogajati z vlado, ki ni vredna zaupanja. Tudi z Nemci in Mažari se ni mogoče pogajati, dokler bo vlada proti Čehom. Čehi smejo popolnoma mirno čakati, ker se morejo Nemci in Mažari le še kratek čas veseliti svoje neupravičene nadvlade.

Čehi pri Hussareku.

Dunaj, 15. avgusta.

Zvišane cene za moko in kruh in nezadržne prehranjevalne razmere v čeških deželah so dale Češkemu svažu povod, da je interveniral pri vladi. Zato so se zglasili načelnik Češkega svaza poslanec Stanek in poslanci za Prago in Kladno v sredo zvečer pri ministrskem predsedniku. Posvetovanje poslancev z ministrskim predsednikom Hussarekom in prehranjevalnim ministrom je trajalo 2 uri. S češke strani se je vložil protest proti zvišanju cen kruha in moke in proti popolnoma nezadostni preskrbi čeških dežel z drugimi živilci. Baron Hussarek je poslanecem izjavil, da o kakem znižanju cen za kruh in moko ne more biti govora in da bodo zvišane cene ostale v veljavi, ker državna blagajna teh visokih vsot zaradi sedanjih visokih cen žita ne more nositi sama. Zvišanje cene žita pa je bilo potrebno za povzdigo pridelovanja žita. Hussarek je nadalje povedal, da je pričakovati letos izredno dobre letine repe. Zaradi pomanjkanja premoga pa se je bati, da se pridelek repe ne bo mogel racionalno in popolnoma izrabiti. Zato apelira na premoškopno delavstvo, da naj v lastnem interesu splošnosti skuša povzdigniti produkcijo premoga. Češki poslanci so opozorili nadalje na to, da je zvišanje produkcije premoga odvisno v prvi vrsti od izboljšanja prehrane delavstva in da pod sedanjimi nad vse slabimi razmerami na kako izboljšanje produkcije premoga niti misliti ni. Baron Hussarek je obljubil, da bo vlada storila vse, kar je v njeni moči, da prepreči grozečo katastrofo.

Mariborsko pismo.

Maribor, 12. avgusta.

Ko minulo pomlad že nismo imeli kaj jesti, so nas tolazili z ukrajinskimi žitom. Ko je rok, do katerega bi se bil moral čez nas vsuti ukrajinski žitni blagoslov, minil, so nam obljubovali, da na Ogrskem in Hrvatskem že prav pridno žanjejo in da dobimo že meseca julija novo ogrsko, oziroma hrvatsko žito. Mesec julij je minil, smo v sredi avgusta, a žita iz Hrvatske in Ogrske še vedno ni. Novo gospodarsko leto je torej začelo pod najboljimi avspicijami za — entento. Ako je začetek tak, kakšen bo šele konec! Da so transportne težkoče, vemo vsi, vendar je glavni vzrok naši pomanjkljivi prehrani v slabem gospodarstvu naših central, ki nimajo nikakega sistema. Naravno bi vendar bilo, da se potreščina vsakega kraja, okraja, oziroma dežele, pokrije najprvo z domačim pridelkom; kar preostaja, se izvozi, kar primanjkuje, privozi. Tega pa naše centrale ne delajo, temveč pošiljajo blago kar brez glave tja in sem. Vsled tega brezglavja se rabi po nepotrebnem mnogo transportnih sredstev, tako da se že same na sebi velike transportne težkoče še povečajo, a obenem se pokvari živil, ki jim šteje vrednost na milijone. Tako se poveča zmešnjava in obenem beda.

Ko so minulega junija pozvali kmete, naj »posodijo« kolikor morejo žita, so obekali za vsakih 100 kg žita 2 kg sladkorja kot nagrado. Kmetje so žito oddali, a na sladkor čakajo še danes zastoj. Pa se bo potem še kdo čudil, ako ljudstvo nič več ne veruje javni oblasti in nima nikakega zaupanja do nje!

Specijalne rekvizicijske komisije imamo na Spodnjem Štajerskem. Po raznih postajah in tudi po železniških vozovih so kot podčastniki preoblečeni lopovi, ki pregledujejo potno prtljago in odvzamejo vse, kar jim pride prav. Enega teh tičkov, ki je razvijal posebno »plodono« delovanje v Spielfeldu, imajo že pod ključem, a iz drugih krajev Spodnje Štajerske javljajo še vedno o takih parasitih.

Poseben tatinski brlog je na mariborski tovarni postaji v Teznu. Tu ga ni tedna, da ne bi se zgodila kaka večja tatvina, ki se odlikujejo po prav posebni drznosti, da o navadnih tatvinah niti ne govorimo. Ena teh drznih tatvin se je zopet izvršila v noči od 10. na 11. t. m. Tatovi so popolnoma izpraznili neki železniški voz z 300 steklenicami konjaka, sardinami v skatljah, fino pecivo itd. Vse te dobre stvari, s katerimi se bodo sedaj gostili anonimni uzmoviči, so bile namenjene »für die Armee im Felde«.

V Muti je pogorelo par nemških kočarjev. Siromaki so vsled tega gotovo usmiljenja vredni in v takem slučaju preneha vsaka narodnost. Videti moramo v pogorelcih le ljudi, ki so vredni usmiljenja in potrebni pomoči. Toda Nemci so hoteli tudi to nesrečo izrabiti v svoje narodno-politične namene, pa so začeli nabirati za nemške pogorce na »ogroženi narodni meji«. Toda uspeh je silno klaverno, tako da bere »Marburger Zeitung« Nemcem silne levite. Pomagalo tudi to ne bo, ker narodnost naših nemškihutarjev preneha tam, kjer se začneja žep!

Obupna prehrana Istre.

Istra, 14. avgusta 1918.

Ko so se 24. prosinca t. l. združile vse istrske občine na zborovanju na Kozini v odločen protest in obtožbo proti brezbriznosti vlade v prehranjevalnem oziru napram sestradani Istri, je namestništvo po dolgem obotavljanju končno privolilo v ustanovitev »urada za nabavljanje živil« deželne upravne komisije, ki je pričel že s 1. marcem posloovati. Kako utemeljena je bila zahteva Istre, se je kmalu pokazalo. Medtem ko smo do nekako sredi aprila še dovolj redno prejemali naš pičli odmerek iz dunajske centrale po vnebovpijočem zanemarjanju najubožnejše in najmanj rodovitne avstrijske dežele pokazale vsaj nekaj dobre volje, je kmalu nastala državna prehranjevalna kriza, v kateri Istra izmed vseh dežel najbolj trpi. Po neštetih obupnih klicih je prehranjevalni urad na Dunaju parkrat v mesecu določil par vagonov žita za Istro in brzojavil, da so že na potu, »rollend abgegangen«. A istrski nabavni urad je zaman čakal te vagone, ki — niso prišli! Kje in kam so se izgubili, je še danes uganka. In ljudstvo je med tem hiralo in umiralo. Če pa je prišlo par vagonov koruze v Trst (Istra jih rabi mesečno sto), da jo zmlejejo, si je tržaška aprovizacijska komisija pomagala iz »hipne« zadrege (ki je pa seveda stalna!) s tem, da je del pošiljatev kratkomalo zase rekvirirala. V zadnjem četrtnju je odzvel Trst s privoljenjem namestništva lačni Istri iz ust nič manj nego 65 vagonov semenske koruze in 8 vagonov ječmena, od katerega so nam le 3 vagone vrnil. A to še ni dovolj. Vse žito se mora oddajati po povelju višjega armadnega vodstva le zmleto. V Trstu je pa le en mlin na razpolago Istri, kjer lahko

zmleje svoja zrno za zrnem priborjena žita in sicer oni tržaške aprovizacije pri Sv. Soboti. A ta nam je računala tare 4%, ko je v resnici le 2% in »pridobila« na ta nečeden način nič manj kot 18½ vagona moke! Quousque tandem?! Zdaj razumemo, zakaj se namestništvo protivi ustanovitvi istrske filijalke vojnižitnega urada, ki bi take nerednosti morala zabraniti.

Ker v Istri ni prešičereje in je oljčna kultura vsled vojne silno nazadovala, je bila dežela že spomladi brez vsake zabele. Nabavni urad doslej z dunajske centrale za mast ni prejel niti 1 kg!

V preskrbi Istranov s sladkorjem se dogajajo vsak mesec največje nerednosti. Ko v Trstu zmanjka živil, dobi tržaška aprovizacijska komisija iz »političnih ozirov« dovoljenje, da sme deliti sladkor nad določeni odmere. A od kje naj ga vzame? Z Dunaja pride šele v par tednih in tako je zopet uboga Istra molzna krava: sladkor se brezobzirno odvzame od onega, ki je namenjen istrskim občinam, ki morajo potem čakati po več tednov, da prejmejo borni ½ kg!

In ljudstvo! Molči, trpi in umira. V masah romajo matere na Kranjsko, Štajersko in na Hrvatsko, kjer si kupujejo po ogromnih cenah najpotrebnejše. Ker denarja ni, zamenjajo za živež obleke, perilo, obuvala, lonce, da še celo zadnjo rjuho s postelje, samo da otroci ne poginejo gladi. Število smrti se dviga dan za dnem, župni uradi bi nam mogli dati strašne številke izumiranja. V ilustracijo nekaj cen: mast 70 do 80 K, krušna moka 20 K, fižol 14 do 16 K, koruzna moka 14 do 16 K, sladkor 20 do 24 K, krompir 4 do 6 K olje 80 do 90 K itd.

Ob pogledu na te obupne razmere so istrski državni poslanci z neumornim predsednikom deželne upravne komisije Lasciacom intervenirali pretekli mesec pri raznih ministrstvih na Dunaju in izposlovali denarno podporo Istri v znesku 6½ milijona kron, s katerimi si je »urad za nabavljanje živil« preskrbel od oderuhov nekaj vagonov masti, fižola in koruze in razdelil ta živila po znatno nižnji ceni med sestradano istrsko ljudstvo.

Z letošnjo letino je preskrbljena približno četrtnina Istre s kruhom pa tri mesece. A ostali? Ali so izročeni smrti, ko že nad mesec dni niso prejeli niti prahu moke?! Zato nestrpnost pričakujemo tozadevne seje istrskih zastopnikov s hrvatsko vlado v Zagrebu dne 21. t. m. in upamo najugodnejšega izida: da nas bo vsaj Hrvatska rešila počasne, a gotove smrti!

Boji z Italijani.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 14. avgusta. Uradno se poroča: Na ozemlju Tonale je sovražnik večeraj pričel z napadi, katere smo že dolgo časa pričakovali. Uvedel jih je dopoldne s sunki proti postojankam pri izviru Noce in Sarche (Val di Genova). Popoldne je po močni topniški pripravi nastopil proti našim tonalskim postojankam. Boji so za nas ugodno potekali. Italijani niso nikjer dosegli uspehov, razen da so potisnili nazaj nekatere izpostavljene straže na visokem gorovju.

Sicer na jugozahodu nobenih posebnih dogodkov.

Albanija: Vzhodno od doline Devoli so se naši bataljoni polastili nekaterih sovražnih opirališč.

Dunaj, 15. Avgusta: Kakor zadnja podjetja na benečanski gorski fronti, so se tudi napadi na Tonale sovražniku popolnoma izjalovili.

Italijanska krdela, ki so napredovala severno od ceste v sedlu, so omagala že v našem obrambnem ognju s težkimi izgubami. Južno od ceste se je posrečilo sovražniku, da je pridobil po večkratnih brezuspešnih poskusih opirališče na Monticellu, ki so mu ga pa zopet kmalu iztrgali južni Štajerci 26. strelskega polka.

Postojanke na visokih gorah, katere smo v uvažanih bojih popustili, smo večinoma zopet zasedli.

Sovražnik se je v najvažnejših odsekih umaknil v svoje jarke. Naši letalci so ga preganjali s strojnimi.

V Albaniji so naše vrle čete vzhodno od doline Devoli priborile nove uspehe.

Načelnik generalnega štaba.

Dunaj, 15. avgusta. (K. u.) Vojni tiskovni stan: Zivahno delovanje letalcev in ojačeni topovski ogenj sta že nekaj dni naznanjala, da poskuša italijansko vojno vodstvo premagati naše postojanke v ozemlju Tonale in si z upogitvijo desnega krila naše postojanke odpreti pot v Asiaško dolino. Pričakovani napad se je pričel z udarcem, podobnim najmočnejšim topovskim ognjem, kateremu so sledili v gostih vrstah energični napadi močnih pehotnih sil. Na obeh straneh najzgornejše Noce in Val di Genova so šli sovražni bataljoni proti našim postojankam. Silne napade na naše postojanke na ledeniku Presana smo popolnoma odbili, medtem ko se je posrečilo sovražniku, da je zasedel nekaj prednjih točk naše Maroche postojanke. Sovražni

z velikim številom bataljonov izvajani napadi na obeh straneh Tonalu so omagali pred našimi postojankami. Dasi je italijansko vojno vodstvo svoj napad skrbno pripravilo in izvedlo z znatnimi silami ljudi in streliva, je prvi dan svoje ofenzive le malo pridobilo. Neomajljiva odporna sila naših čet se je iznova sijajno izkazala. Drugi dan velikega napada se je končal, kakor pribija naše vojno poročilo, s popolnim sovražnim neuspehom. Italijan je zopet poskušal prodirati s svojimi krdeli na obeh straneh cest skozi prelaz, toda sovražni napad je omagal povsod na železnem nasipu naše obrambe.

Bilka na Francoskem.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 14. avgusta. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Ruperta.

Uspešni boji pred postojankami med Ysero in Scarpo. Južno od Merrisa in južno od Lyse so se izjalovili sunki sovražnika.

Vojna skupina generalnega polkovnika pl. Boehma.

Delni boji na obeh straneh Somme in severno od Avre. Zahodno in jugozahodno od Lassignya je sovražnik vnovič napadel. Na obeh straneh Cannyja je napad omagal v našem ognju, dalje južno smo odbili sovražnika s protinapadom.

Vojna skupina nemškega cesarjeviča.

Manjši pehotni boji ob Vesli in vzhodno od Reimsa.

Poročnik Bolle je priboril svojo 30., nadporočnik Loerzer svojo 29. in poročnik Roeth svojo 20. zračno zmagao.

Berlin, 15. (K. u.) Uradno:

Vojna skupina kraljeviča Ruperta.

Med Ysero in Scarpo so letalci izvajali živahno poizvedovanje. Angleški delni napad je omagal jugovzhodno od Ayette pred našimi črtami. V zadnjih nočeh smo izpriznili severno od Ancra del postojanke pri Puisseuseu in pri Beaumontu-Hamelu, ki je segal ostro v sovražnika; sovražnik ga je zasedel včeraj popoldne.

Bojna skupina generalnega polkovnika pl. Boehna.

Večji boji se niso bili. Med Ancro in Oiso so zvečer močnejše streljali. Odbili smo delne sovražne napade na obeh straneh Avre in južno od Lassignya.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

Povodom sunka na južni breg Vesle smo ujeli posadko kolodvora Breuil.

Naše preganjalne sile so prisilile angleško bombno skupino, ki je bila na napadnem poletu na domače ozemlje, na boj; prisilile so jo, da se je morala z izgubo 5 letal vrniti.

Včeraj smo sestrelili 24 sovražnih letal in en pritrjeni zrakoplov.

pl. Ludendorff.

Angleško poročilo.

London, 13. avgusta. (K. u.) Uradno: Na raznih točkah bojne črte smo ujeli nekaj mož. Prva francoska in četrta angleška armada sta ujeli od 8. avgusta nad 20 tisoč ujetnikov, med njimi 800 častnikov; od katerih jih je 8 polkovnih poveljnikov; zaplenili sta 600 topov, med njimi veliko težkih, več tisoč strojníc in veliko jarknih možnarjev. Med bojnim materialom so bili trije popolni vlakci z obleko in z vojnim materialom.

Podmorska vojna.

Berlin, 14. avgusta. Uradno: V zaprtem ozemlju pri Angliji je potopil neki naš podmorski čoln 18.000 ton.

Berlin, 14. avgusta. Uradno: Na Sredozemskem morju sta bili torpedirani paketni ladji »Djemnach« in »Avstralija«. Z »Djemnach« pogrešajo 442, z »Avstralije« 3 popotnike; 948 so jih rešili. Od posadke je izgubilo življenje 14 mož. Torpedo je zadel v isti skupini, v kateri se je vozila »Avstralija«, še neko drugo ladjo, ki je pa vozila naprej.

Berlin, 14. avgusta. (K. u.) Letalne sile zbora naše mornarice so sestrelile 13. avgusta 9 sovražnih letal. Pomorski pročnik Sachsenberg je priboril svojo 19. in 20., poročnik Osterkamp svojo 19. zračno zmagao.

Berlin, 15. avgusta. Uradno: V morju pri Angliji so uničili podmorski čoln 12.000 ton.

Berlin, 15. avgusta. (K. u.) Wolff poroča: Znano je, da je lord Lee odstopil kot generalni direktor angleške proizvodnje živil. »Times« objavljajo njegovo izjavo o razlogih odstopa, v kateri pravi: O sedanjem položaju le rečem, da nisem dovolj prepričan ne o preprečenju podmorske nevarnosti, in tudi ne o gotovosti naše prehrane bodočih let.

Dogodki v Rusiji.

Poročilo ruske agenture o bojih v Rusiji. Moskva, 15. avgusta. (K. u.) Agentura:

Vzhodna češko-slovaška fronta.

Sovražni jezdecí so obstreljevali naše brodovje. Vihar in tema sta prisilila sovražnika, da se je umaknil. Pri Vešti smo se izkrcali in prodrli do Kizjinceva, kjer smo našli zaloge žita. Štab Čeho-Slovakov je bil v Conulovu. Naš napad ga je od tam izpodrinil.

Zahodna češko-slovaška fronta.

Izjalovili so se poskusi belih gardistov, da vzamejo mesto Živadsk. Mesto je v naših rokah.

Murmanski okraj.

V smeri proti Arhangelsku smo se polastili sovražne postojanke. Pri Onegi je sovražnik po boju ustavil napad.

Okraj Voronjež.

Naše čete so zavzele v smeri Povorino-Caricin postajo Poljane, jugovzhodno od Povorina. V isti smeri južno od železnice Jelnja-Krasnij Jar smo zasedli vas Kresljanko. V smeri Jokaterinska na naselbini Grekovskaja se je odločil boj med kozaki in našimi četami nam v korist. V smeri Caricini-Grijazij smo zasedli postajo Leg.

Kavkaška fronta.

V smeri Črnega morja — Kubana smo zasedli postajo Kuberle.

Poročilo kozške države.

Kijev, 15. avgusta. (K. u.) Kozška država naznanja, da prodirajo kozaki tako z zahoda kakor s severozahoda zmagovalno proti Caricinu, da so izčistili levi breg Dona in da imajo do Caricina še dan hoda. — Časopisi poročajo, da so vdrlí kozaki iz severnega donskega ozemlja v voronješko gubernijo.

Ententa podpira socialne revolucionarje.

Stockholm, 14. (K. u.) Francoski viri poročajo, da podpirata socialne revolucionarje Francija in Anglija. Petrograjske socialne revolucionarje vodi Gotz.

Japonci v Vladivostoku.

Vladivostok, 11. (K. u.) Reuter.) Prvi oddelek japonskih čet se je pripeljal v Vladivostok.

Država ob Donu.

Kijev, 14. (K. u.) »Ruskij Glos« poroča: Donska vlada se pogaja z kubansko vlado in z mejnimi ozemlji o ustanovitvi skupne vlade.

Francoske čete v Vladivostoku.

London, 14. »Times« poročajo 9. t. m. iz Vladivostoka, da so tam zdaj tudi francoske čete.

Nemci nameravajo zasesti Petrograd.

Kodanj, 14. »Hufond Dagblad« poroča, da se pečajo nemški krogi resno z načrtom, da v kratkem zasedejo Petrograd.

Ljening in Trockij odstopila?

Kolin, 14. »Amsterdamer Handelsblad« poroča, da sta Ljening in Trockij odstopila.

Španski kralj za carico in njene hčere.

Berlin, 15. (K. u.) »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« poroča: Španski kralj je naprosil nemškega cesarja, naj podpira pri ruski vladi izselitev carice in njenih hčera. Ententne velesile so vsako posredovanje odklonile.

Ameriški generalni konzul v Moskvi se vrne v Združene države.

Washington, 14. (K. u. Reuter.) Ameriški generalni konzul v Moskvi, Poole, je izročil zastopstvo ameriških koristi »švedskemu konzulatu«. Poole je uničil knjige in prosil prostega spremstva sebi in drugim, da se vrne v Združene države. To je prvo poročilo, ki ga je dobil od njega državni oddelek, odkar je prosil 2. avgusta pojasnila, če naj se pridruži ententnim konzulom.

Amsterdam, 15. (K. u.) »Times« poročajo iz Newyorka: Ameriška vlada ni precej časa ničesar čula o ameriškem veleposlaniku v Rusiji. Iz brzojavke »Associated Press« iz Vologde se je zdaj izvedelo, da je vlada boljševikov zadržala takorekoč vsa poročila veleposlanika v Washington in tudi njegovo prošnjo, naj pošljejo živil in poljedelskih strojev v podporo ruskega prebivalstva.

Američani in Angleži.

Washington, 14. (K. u. Reuter.) Ob obisku angleškega kralja neke ameriške vojne ladje na evropskih vodah sta izmenjala angleški kralj in predsednik Wilson brzojavki o orožnem pobratimstvu angleške in ameriške mornarice.

Polet Američanov čez Atlantski ocean. — Službena dolžnost v Ameriki. — Wilson premogokopom.

Rotterdam, 14. Polet čez Atlantski ocean pripravlja neki ameriški vojaški letalni oddelek. Dne 15. avgusta se izvede

velik poskusni polet na ameriški celin; preleteti nameravajo 4800 km. Poskusnega poleta se udeleži 11 ameriških letalcev, tudi Angleži se mu najbrže pridružio.

Washington, 13. (K. u. Reuter.) Senatov armadni odsek se je izrazil za postavbo, ki razširja službeno dolžnost od 18. do 45. leta in predlogo, da dobe mladi ljudje pod 21. letom po vojski brezplačno izobrazbo.

Amsterdam, 14. (K. u.) »Times« poročajo iz Washingtona: Predsednik Wilson je izdal oklic, s katerim delavce v premogokopih nujno poziva, naj zastavijo vse sile, da proizvajajo kolikor mogoče pospešijo.

Kandidati za poljski prestol.

Berlin, 14. »Berliner Tageblatt« poroča o obisku cesarja Karla v nemškem velikem glavnem stanu: Glede na vprašanje Poljske si še vedno nasprotujeta nazora grofa Buriana in Nemčije. Burian dela še vedno na rešitev vprašanja Poljske v avstrijskem smislu, Nemčija pa na to, da dobi Poljska lastnega kralja. Za poljsko krono se potegujejo princ Avgust Viljem, en sin saskega kralja, neki wirttemberski princ, nadvojvoda Karel Štefan in drugi sin bolgarskega kralja princ Ciril.

Hintze Lloyd Georgeju.

Kolin, 14. avgusta. (K. u.) »Kölnische Zeitung« poroča iz Berlina pod naslovom: »Državni tajnik pl. Hintze proti Lloyd Georgeju potvorbi zgodovine:« Odgovor Lloyd Georgeju: V objavljeni poslanici Lloyd Georgeja na dan četrte obletnice vstopa Anglije v vojsko trdi, da so pred šestimi meseci vladarji Nemčije namenoma odklonili pravično in pametno ureditev razmer na svetu, katero so predlagali zavestniki. Sovražno časopisje je pograbilo to trditev. »Corriere d'Italia« na primer je trditev Lloyd Georgeja v toliko izpremenil, da so sklenili mirovni predlog entente na konferenci v Londonu. »Idea nazionale« je pristavila, da je stavila entente predlog skupno Nemčiji. Da se odgovori agitatorično izrabljeni trditvi Lloyd Georgeja, se je obrnil zastopnik »Kölnische Zeitung« na državnega tajnika zunanjega urada pl. Hintzeja s pozivom, naj se izjavi o tem, kar je trdil Lloyd George. Državni tajnik je izjavil ob tej priliki: O takem pametnem mirovnem predlogu ni merodajnim političnim in vojaškim oblastim nič znanega. Če je šlo državnikom entente resno za uvedbo sporazumnega miru, bi se lahko obrnili potem pooblaščenih osebnosti za razgovore do Nemčije. Ne more biti govora, da bi Nemčija pametne mirovne predloge odklonila. Ko je opozoril na čas, na katerega kaže izjava Lloyd Georgeja, je državni tajnik omenil, da ravno takrat državniki entente sveta niso pustili v nejasnosti o njih pravih namenih. Osrednje velesile so koncem decembra l. 1917 pozvale entento, naj se udeležuje mirovnih pogajanj v Brestu Litovskem, da se doseže splošni sporazumni mir. Ententa se pa na rok za udeležbo pri pogajanjih ni ozirala. Kmalu potem 5. januarja, je govoril Lloyd George govor, v katerem je trdil, da se osrednje velesile ne ozirajo na pogoje entente. Stavil je nato podrobne aneksionistične in imperialistične vojne smotre, ki so šli celo po sodbi gotovih krogov v Angliji, posebno delavcev, predaleč. Dne 8. januarja je izdal predsednik Wilson svojo poslanico s štirimi točkami, 24. januarja je govoril kancler v glavnem odseku in je izjavil, da vsebujejo Wilsonovi in Lloyd Georgejevi govori gotova načela splošnemu miru, ki jim tudi mi pri-trjujemo. Ravno takrat je razvil tudi grof Czernin svoje nazore o razorožbi. Dne 15. februarja so naznanili sklepe ententne konference v Versaillesu. Vrhovni vojni svet, katerega so se udeležili tudi vodilni državniki entente, je izjavil, da niso dobili v govorih sovražnih državnikov kaj, kar bi se približalo pogojem zveznih držav. Predsednik Wilson je izdal 12. februarja poslanico, v kateri je obrazložil svoje štiri splošne točke kot temelj trajnemu miru. Lloyd George je izjavil isti dan v spodnji zbornici, da angleška vlada ne more odnehati od stavljenih si vojnih smotrov. Dne 25. februarja je govoril državni kancler. Izjavil je, da sprejme štiri Wilsonove točke, ki naj jih pa ne predlagaj le predsednik, marveč jih morajo pripoznati vse države in narodi. V nekem govoru 18. marca je izvajal državni kancler, da se kaže pri naših sovražnikih še vedno volja, da nadaljujejo vojsko, dokler nas ne uničijo. Državni kancler je tako točko za točko razložil, kako so na oni strani v času, na katerega se sklicuje trditev Lloyd Georgeja, bili pripravljeni se pogajati in do pametne uredbe. Isto sliki, tako je rekel, kaže nadaljnji razvoj. Zdrave misli zasmejujejo in zaničujejo. Državni tajnik je končal svoja pojasnila s posebnim poudarkom rekoč: Ne mi, marveč državniki entente, ki nočejo o kakem sporazumu ničesar vedeti, so krivi, da se vojska nadaljuje.

Posveli črnogorskega ministrskega predsednika v Rimu.

Chiasso, 14. (K. u.) »Stampa« javlja: Črnogorski ministrski predsednik je prišel v Rim na posvete z ministrskim predsednikom Orlandom in z zunanjim ministrom Sonninom.

Politične novice.

Krajevni odbor S. L. S. je bil izvoljen za župnijsko Trebnje.

Slovenci na Ogrskem. »Az Est« pri naša izjavo ogrskih Slovencev za deklaracijo — prvi jo je prinesel »Slovenec« — na koncu pa dodaja: »Kje so Slovenci na Ogrskem? Doslej nismo vedeli, da so na svetu, a sedaj so se naenkrat oglasili! V jugozahodnem kotu županij Vas in Zala živi nekoliko tisoč Vendov. Ako hočemo ta narod imenovati Slovence — čeprav se niso ti nikoli tako imenovali — tedaj moramo govoriti o Slovincih na Ogrskem. Ali Vendi so bili doslej najbolj mirna narodnost Ogrske; da se je polotila tudi njih jugoslovanska propaganda, ni verjetno. Verjetno je, da je izjavo v českih listih nekdo falzificiral.« — Mi dostavljamo k temu le to, da hrani original izjave ogrskih Slovencev za deklaracijo uredništvo »Slovenca«.

Šef generalnega štaba pohvalil Slovence. Avstrijsko-ogrsko vojno poročilo z dne 15. t. m. objavlja dejstvo, da so južni Štajerci, torej Slovenci, 26. sirelskega polka sovražniku, ki je osvojil opirališče na Monticellu, ga kmalu zopet iztrgali. Kljub temu bodo seveda velenemški junaki za ledja ob prvi priliki zopet kričali in lagali in si izmisljevali jugoslovanskih izdajstev.

Državni zbor. Z Dunaja poročajo, da je dvomljivo, da bi se državni zbor sešel že septembra v svrhu rešitve davčnih predlog. Posebno v krogih gosposke zbornice in tudi pri slovanskih strankah prevladuje mnenje, da bi bilo bolje o davčnih predlogih razpravljati v jesenskem zasedanju, ki naj bi se pričelo oktobra. V tem smislu govore o torku, 15. oktobra, kot prvem dnevu zasedanja. Odseki bi pričeli tedaj zborovati začetkom oktobra.

Razdelitev Češke. »Prager Tagblatt« beleži govorice, glasom katerih je baron pl. Hussarek odločen, da izvrši razdelitev Češke po željah nemško-češkega razdelitvenega odseka in nemško-českíh poslancev. Po teh vesteh se namestništvo za nemški del preseli v Ljutomerice, nemška univerza v Liberce, nemška tehnika v Ustje, železniško ravnanstvo v Homutov in poštno ravnanstvo v Zatec.

Djakovski škof — Mažar? Zagrebški listi poročajo, da je mažarska vlada designirala za djakovskega škofa posvečenega škofa iz Kaloče dr. Horvátha. Škof je že prišel v Travnik v Bosni in se pri jezuitih učí hrvaščine. Obiskal je tudi nadškofa Stadlerja v Sarajevu, kjer so ga sarajevski Mažari slovesno sprejeli. Djakovski škofija je izmed škofij na Balkanu najpremožnejša.

Ukrajina za prehrano osrednjih držav. »Kijevskaja Mysl« poroča, da je izjavil ukrajinski minister za prehrano, Gerbel, da je najvažnejša naloga Ukrajine ta, da izpolni dolžnosti brest-litovskega miru nasproti osrednjima državama. Nato se bo organizirala prehrana domačega prebivalstva. Monopoli naj se polagoma podiraj in uvede svobodna trgovina.

Papež za rusko cesarsko rodbino. »Osservatore Romano« poroča kot uradni organ Vatikana, da se je papež hitro zavzel za osvoboditev prejšnje ruske cesarice in njenih hčera. Papež je zaprosil, da naj jim vrnejo prostost in jih izpuste iz mesta interniranja, on pa prevzame skrb za njihovo preživljanje. Rezultat papeževih prizadevanj pri boljševiški vladi še ni znan.

Pomanjkanje premoga. Dunaj, 15. avgusta. Pri ministrskem predsedniku se je ogasila včeraj deputacija iz premogokopnega okoliša Kladno na Češkem pod vodstvom poslancev. Deputacija je prišla k vladi zaradi stiske glede premoga. Mesto Kladno in okolica nima prav nobenega premoga ter bi bilo treba vsaj za prvo silo nemudoma najmanj 100 vagonov. Za Kladno in okolico obstoja velika nevarnost, da se bodo morale zaradi pomanjkanja kuriva jeseni zapreti vse šole in bolnišnice in da tudi uradi ne bodo mogli uradovati. Premog iz kladenskih premogokopov se takoj izvozi, domače prebivalstvo in Češka pa od tega premoga ne dobi nič.

Fuzija strank na Ogrskem. V časopisu »Igazmondo« je grof Tisza priobčil članek, iz katerega izhaja, da se pripravljajo na Ogrskem fuzija strank. Grof Tisza pravi med drugim: Narodna delovna stranka ne stremi za preuredbo strank niti ne za udeležbo na vladi, pač pa je pripravljena, podati roko, ako je skupno delo na podlagi, ki jo ona želi, mogoče. Zadržujemo le, da ima vlada, ki želi našo podporo, v zvesti udanosti in prosta vsakega strankarsiva, pred očmi edino-le in

zereze in boju na življenje in smrt stoječe-ga naroda.

+ **Ogrska magnatska zbornica** je v seji 14. t. m. nujnim potom rešila več zakonskih načrtov, med temi zakon o prevzetju delniške Ogrske jezerske in rečne paroplovne družbe, o obnovitvi mesta Gyöngyös, o ureditvi plač državnim uradnikom, o davku na vojni dobiček avstrijske-ogrske banke, o dovolitvi posojil za uravnavo voda in o zvišanju davka na sol in premož. V razpravi o zakonu glede preskrbe vojaštva je rekel honvedni minister, da namestila vlada v najkrajšem času izvršiti ta zakon. Prote zdržava invalidom ne bo mogla več dajati popolnoma brezplačno. To predlogo so sprejeli.

+ **Proti tujcem na Salzburškem.** 14. t. m. je v Salzburgu več sto žensk priredilo demonstracijo proti tujcem. Posebna deputacija je šla na magistrat, kjer jo je vsled županove odsotnosti sprejel mag. svetnik pl. Clession. Voditelj deputacije, trgovec Lackner, je rekel v svojem govoru: »Pomagajte nam, gospod svetnik, drugače bomo morali proti tujcem poseči po samopomoči.« Pl. Clession je izjavil, da tujcem na podlagi potepuškega zakona ni mogoče priti do živega, ker vlagajo rekurze. Najuspešnejše sredstvo je izstradanje; magistrat je zato odredil, da gostilne sploh ne dobe več mesa; odredba se bo strogo izvajala. — V tekočem mesecu se je javilo v Salzburgu že 7000 tujcev.

+ **Lichnowsky izključen iz pruske gosposke zbornice.** Pruski kralj je potrdil sklep pruske poslanske zbornice z dne 12. julija 1918, s katerim je knezu Lichnowskemu odrekla dostojanstvo gosposke zbornice primerno ravnanje. S tem je knez Lichnowsky izgubil pravico do članstva gosposke zbornice.

+ **Konstituiranje londonskega jugoslovanskega komiteja za vojne cilje.** Pod predsedstvom londonskega župana in v navzočnosti srbskega in italijanskega poslanika, dr. Seton Watsona, Wickana Steeda, Franklin-Bouillona, kakor tudi tajnika srbskega poslanstva dr. Beneša in drugih se je konstituiral jugoslovanski komite za vojne cilje v Veliki Britaniji. Slavnostne govore so imeli srbski poslanik in žurnalista Steed.

+ **Kalifornski kmet in svetovni mir.** Z ozirom na vprašanje miru piše »Arbeiter Zeitung«: Wilson, Lloyd George in Clemenceau niso vsemogočni despoti. V Združenih državah bodo volili jeseni kongres. Kalifornski kmet in drugi kmetje in delavci bodo volili novo zbornico reprezentantov. Wilsona ne bodo volili, če bodo mislili, da brez potrebe podaljšuje vojsko. V Angliji bodo tudi volili jeseni. Lloyd George bo dan po volitvah zasebnik, če odločijo volilci proti njemu. Ne gre zato, če hočejo ali nočejo Wilson, Lloyd George in pa Clemenceau miru; gre za to, kaj zahtevajo narodi, ki se vojskujejo proti nam. Zakaj prenašajo narodi entente žrtev vojske? Sodijo, da se mora ustvariti zveza narodov, ki bo jamčila za mir in ki ne bo nobeni državi več dovoljevala, da polegne meč, marveč da mora spore narodov razsoditi sodnik. Sodijo, da je večni mir mogoč le, če se ne bo noben narod več proti svoji volji podvrnil kakšni državi in da v obmejnih sporih odločujejo prebivalci sami. Zato glasuje kalifornski farmer za Wilsona. Osrednjim velesilam je odprta edina pot do miru, ki ga potrebujejo: svetu morajo tako jasno, da bo to umeval tudi kalifornijski kmet, dokazati, da se to doseže tudi brez podaljševanja vojske. Hintze (državni tajnik v Nemčiji) in Burian mislita le na Lloyd Georgeja, Wilsona in na Clemenceauja. Nista vajena, da se doma posebno zanimata za kmeta, zdaj naj se pa zanimata za kalifornijskega kmeta? A je tako: ne Wilson, ne Lloyd George in ne Clemenceau, marveč ameriški farmer, angleški industrijski delavec in francoski kmet odločujejo o dobi vojske. Kdor to umeva, si bo izbral drugih sredstev, kakor dozdaj. Vedel bo, da se ne prebliža miru, če dobe novih kraljev v Finski, Kurski, Litvi in v Poljski; s tem se demokratično čustvo zahodnih narodov le žali in se omogočuje imperialistom entente, da goje v narodih misel, da nam gre za gospodstvo in nasilstvo in ne za sporazumni mir. Vse govoričenje o tem, kdo podaljšuje vojsko, je brezplodno; pomagati more le sklep, da se sedanja vojska konča tako, da se sploh za vse čase iztrebi vojska.

+ **Angleži in Čehi.** Iz Rotterdama se javlja: Angleška vlada je izjavila uradno: Odkar je izbruhnila vojska, se je upiral češki narod skupnemu sovražniku na vse načine. Na bojišča je poslal znatne armade in se bojuje zdaj v Rusiji in Sibiriji za to, da zgradi nasip proti nemškemu vpadu. V svojem stremeljenju, da si pribori neodvisnost, smatra Anglija Čeha za zavezniški narod in češke armade, ki se bore na treh različnih bojiščih, za zaveznike v boju proti osrednjim velesilam. Anglija pripozna češki-slovaški narodni svet za najvišje zastopstvo češkega naroda in pripozna tudi pooblaščenega poveljnika češke armade.

Vspored slavnosti.

Dne 16. avgusta: Ob pol 10. predpoldan otvoritev seje N. S., ki se vrši v posvetovalnici na magistratu. Spored posvetovanja: Poročilo o pripravih za N. S.; pravila; konstituiranje predsedstva N. S.; program delovanja; debata in predlogi; stilizacija in sklepanje o predlogih; volitev odsekov. — Seja se prekine ob 1. opoldan in se nadaljuje popoldan od 3. do 6. ter eventuelno drugi dan dne 17. avgusta od 9. do 10. ure predpoldan.

Ob pol 7. na južnem kolodvoru pri brzovlaku sprejem čeških, poljskih in jugoslovanskih gostov.

Dne 17. avgusta: Od 9. do 10. ure konec posvetovanja N. S. — Ob 3. uri popoldan seja Jugoslovanskega kluba v srebrni dvorani Uniona, na kar se vrši istotam (srebrna dvorana Uniona) ob pol 5. uri skupna seja Jugoslovanskega kluba, češko-poljskih gostov, Narodnega sveta in došlih jugoslovanskih zastopnikov; ob pol 9. uri prijateljski sestanek v veliki dvorani hotela Union.

Dne 18. avgusta. Ob 7. uri 50 minut odhod z južnega kolodvora na Krekovo slavnost v Št. Janž, odkoder se lahko vrnejo gostje že isti dan. Popoldne se vrši v Št. Janžu slovesna sv. maša. Po prihodu gostov bo še zanje tiha sv. maša, takoj na to odkritje spominske plošče dr. Kreku. Po odkritju skupen obed slovanskih gostov.

Dnevne novice.

— **Slovanski gostje v Ljubljani.** Včeraj sta došla v Ljubljano poljski voditelj dr. Stanislaw Glombinski in tajnik zveze poljskih društev dr. Czernecki. Izmed poljskih poslancev je napovedal svoj prihod poslanec poljske ljudske stranke znani slikar Vladimir Tetmajer in pa poslanec poljske socialno demokratične stranke dr. Moraczewski. Izmed Čehov prideta tudi poslanec Kłofač in pa dr. Veverka. Večina gostov pride z nocojšnjim brzovlakom od pol sedmih.

— **Slavnosti v št. Janžu.** Vlak odide iz Ljubljane v nedeljo, dne 18. t. m. ob 7. uri 50 minut zjutraj. Železniška uprava bo rezervirala, kakor so nam ponovno na železniškem ravnanstvu obljubili, za udeležence osem do deset vagonov. Vsak udeleženec mora imeti za te rezervirane vagone legitimacijo, katero je dobiti v uredništvu »Slovenca« in v Narodnem domu. Na to legitimacijo se dobi vozni listek pri blagajniku odbora za sprejem gostov ravnanstvu Albinu Pečarju in sicer v Zvezi slovenskih zadrug, Trdinova ulica, jutri, v soboto od 4. do 6. ure popoldne. Za red na kolodvoru bodo skrbeli reditelji odbora. Legitimacijo naj prinese vsak udeleženec s seboj. Število listkov je z ozirom na veliko udeležbo, ki se nam obeta, zelo majhno. Sicer pa lahko uporabijo udeleženci tudi progo južne železnice. Iz Zidanega mosta v Št. Janž je le dve uri. Pot lepa.

— **Občinstvo, ki pojde v št. Janž k odkritju Krekove spominske ploče,** opozarjamo, naj z ozirom na krajevne razmere vzame vse potrebno jedilno orodje (žlice, vilice, nože, steklenice in kozarce) po možnosti s seboj.

— **Krajevni odbori Slovenskega gledališkega konsorcija** v Ljubljani se vlnudno naprošajo, da blagovolijo do konca t. m. kolikor možno zaključiti svoje poslovanje ter vrniti konsorciju v Ljubljano nabiralne pole. Konsortisti, ki vpisanih deležev še niso vplačali, naj blagovolijo dotične zneske vsaj do 1. septembra t. l., da se račun uredi.

— **Rakek.** Dne 13. t. m. ob 10. uri zvečer je bil tu močan, 2 sekundi trajajoči potresni sunek. Smer je imel od izhoda proti jugozahodu. Ponovil se je danes zjutraj ob pol 3. uri še daljši. Škode ni povzročil.

— **Škofja Loka.** V torek dne 13. avgusta zvečer ob 10. uri jako močan potres, ki je trajal kakih 7 sekund. Spominjal nas je na potres iz leta 1895. Škode menda ni napravil.

— **Iz Knežaka.** V torek, 13. avgusta ob 10. uri zvečer smo čutili srednje močen potres, ki je trajal približno sedem sekund. Okna so šklepetala in nekoliko nas je tudi zazibalo. — Lansko leto je bila velikanška suša, tako, da je vse zgorelo; letos nas pa kar vsak drugi dan obišče dež in preti nevarnost, da bo začel krompir gniti. Bog ve, kaj nas bo še vse doletelo v tem vojnem času.

— **Reteče.** Dne 13. avgusta smo čutili par minut pred 10. uro ponoči kakih 5 sekund trajajoče močno potresno gibanje.

— **Avstrijske srednje šole.** »Wiener Zeitung« priobčuje običajno statistiko o srednjih šolah v Avstriji. Glasmo te statistike je bilo v Avstriji preteklo leto 381 gimnazij, med njimi 148 nemških, 2 slovenski, 7 srbo-hrvatskih, 73 čeških, 111 poljskih, 8 italijanskih, 16 ukrajinskih in 16 utrakvističnih. Obiskovalo je te gimnazije 89.643 dijakov, med njimi 7226 deklic. Realk je bilo preteklo leto v Avstriji 145, od

teh 81 nemških, 1 srbo-hrvatska, 43 čeških, 14 poljskih, 5 italijanskih in 1 utrakvistična. Obiskovalo je realke 40.038 dijakov. Na Moravskem je 16 nemških realk za 3730 dijakov, za 4345 čeških dijakov pa je samo 13 čeških realk. Podobno je razmerje tudi na Češkem. Za 4233 nemških dijakov je 15 realk, za 10.776 čeških dijakov pa samo 30 čeških realk.

— **C. kr. ravnateljstvo državnih železnic** Trst odpravi svojo ekspozituro v Ljubljani in začne zopet poslovati v polnem obsegu dne 31. avgusta v Trstu. Oddelki iz Welsa uradujejo že 16. avgusta v Trstu.

— **Mažarski otroci beže iz Opatije.** Reški »Il Giornale« poroča, da je pretekli dni pobegnilo iz Opatije okoli 40 mažarskih otrok, ki so hoteli oditi peš na Ogrsko. Reška policija jih je polovila in poslala nazaj v Opatijo.

— **Rešeni pri otoku Pagu.** S transportne ladje »Euterpe«, ki je bila torpedirana pri otoku Pagu, so rešili nad 300 mož. Tako poročajo hrvaški listi.

— **Požar v hrvaškem deželnem gledališču v Zagrebu.** Te dni je pričelo gori v krojaški delavnici hrvaškega gledališča v Zagrebu. V delavnici so se nahajali razni kostumi, posebno kostumi »Prodane neveste«, ki so pogoreli. Škoda, ki znaša okoli 100.000 K, je še tem večja, ker se v teh časih ne da nadomestiti.

— **Določitev novih poštних pristojbin.** Z ozirom na zvišanje poštних pristojbin, ki stopi v veljavo s 1. septembrom t. l., se razglaš v splošno vednost, da je imetnikom poštних dopisnic in zalepk tekoče izdaje dovoljeno te vrednotnice — toda v posameznih slučajih samo v zavitkih po 50 kosov (pri dvojnatih dopisnicah po 25 kosov) — predložiti v brezplačno natisnjenje dopolnilne znamke po 2 vin. ali po 5 vin. poštne uradu ali dvorni in državni tiskarni na Dunaju, pri čemer je treba uvaževati določbe za natis poštних vrednotnic na pisemske ovitke itd. Posamezne kose morajo stranke same frankovati, in sicer tako, da prilepijo na vsako dopisnico po 8 vin. nujnostno znamko za 2 vin. in na vsako zalepko po 15 vin. znamko za 5 vin.

— **Malo realno gimnazijo** v Korenici na Hrvatskem ustanove s šolskim letom 1918-19.

— **Omejen obrat na Dunaju.** Dunaj, 15. avgusta. Zaradi pomanjkanja premožja je bil ustavljen obrat na železnici na Golovec (Kahlenberg). Prebivalstvu grozi vsled tega pomanjkanje živil in vode, ker se je morala tudi pitna voda dovažati.

— **Boji na avstrijsko-ogrski meji s tihotapci.** Tihotapstvo čez ogrsko mejo v Avstrijo se razvija v vedno večjem obsegu. Iz Vörthegeja se poroča, da so pričeli tihotapci nastopati s silo; da prebijajo, so se oborožili z revolverji na boj s stražniki meje. Pred dnevi je poskušala prebiti četa osmih tihotapcev čez mejo iz Ogrske v Avstrijo. Nosili so seveda živila. Ustavil jih je mejni vojak Emerih Szabo, a en tihotapec ga je ustrelil z revolverjem, drugi ga je pa zabodel v srce. Tihotapci so nato pobegnili. Vojaka so našli drugo jutro mrtvega. Orožniki so prijeli dva osumljenca. Nekoliko pozabljeni povesti o »kontro-bantarih« bodo kmalu zopet moderne.

— **Požar v rudniku.** V rovu Hindenburg v Pruski Šleziji je izbruhnil požar. Štirje rudarji so zgoreli, mnogo jih je težko opečenih.

— **Zbirka perila za vojake, ki se vračajo iz vojnega ujetništva.** V pred kratkim objavljenem začasnem poročilu o uspehu zbirke se je pomotoma vrnila napačna navedba, ki bodi s tem popravljena. Navedenih 82 srajc, 60 spodnjih hlač in 1408 K 90 vin. ni nabral ves postojnski okraj, marveč jih je nabrala edinole postojnska žandarmerijska postaja po občinah Postojna, Slavina in Bukovje. Ker obsega postojnski politični okraj 12 žandarmerijskih postaj, ki so tudi dosegle kaj lepe uspehe, bo celotna zbirka v postojnskem političnem okraju izdatno večja, nego je bilo zadnjič nakazano pomotoma. Postojna sama je prinesla 75 srajc, 54 spodnjih hlač in 466 K.

— **Popravek.** V poročilu o Narodnem svetu mora biti namesto Kurelija Kurelič.

Ljubljanske novice.

Ij Na čast slovanskim gostom vihrajo po Ljubljani zastave.

Ij Nocojšni sprejem slovanskih gostov. Nocoj krog pol sedmih pridejo slovanski gostje z večernim brzovlakom v Ljubljano. Zato vsi zvečer k sprejemu. Dekleta in žene naj pridejo kolikor mogoče v narodnih nošah. Gostje pridejo po Dunajski cesti, Sodni ulici, Miklošičevi cesti do hotela Union, kjer bodo stanovali. Občinstvo naj vzdrži pred kolodvorom in po cestah strog red in naj se brezobzirno pokori rediteljem.

Ij Vstopnice za sobotni komers, namenjene poslancem V. L. S. v Jugoslovanski klub, članom Narodnega sveta V. L. S. in načelstva S. L. S., so dotičnim gospodom na razpolago v uredništvu »Slovenca«.

Ij H'komersu v čast slovanskim gostom, ki se vrši prihodnjo soboto, dne 17.

t. m., ob pol 9. uri zvečer, bo zaradi tesnega prostora v dvorani dovoljen vstop samo povabljenim gostom z vabilom na ime. V poštev pridejo zlasti zastopniki raznih društev in korporacij. Ostalo občinstvo bo našlo dovolj prostora na unionskem restavracijskem vrtu. Žene in dekleta naj se udeležijo komersa v narodnih nošah.

Ij Po smrti odlikovan. Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo in meči je dobil za ranami umrli nadporočnik 17. pp. Franc Korent.

Ij V pondělí 19. t. m. o ½ 9. hod. večer koná se v zadnji místnosti hostince »Pri Mraku«, Rimska cesta, přátelská schůze lublaňských Čechů. Na ní podána bude zpráva o založení české obce v Lublani. Dostavte se v hojném počtu!

Ij Slovenski gledališki konzorcij. Na povabilo, ki so ga prinesli naši dnevniki, se je priglasilo toliko reflektantov na lože, da je preostalo le še nekaj lož v II. nadstropju. Sedežev v parterju, na balkonu (I. in II.) je še dovolj na izbero. Kdor še reflektira na abonma, ki ima mnogo ugodnosti, naj se blagovoli prigrisati čim preje v gledališki pisarni dopoldne od 10. do 12. in popoldne od 3. do 6. ure. Opozarjamo, da je v najemnino lož plačano vse ter ni plačevati torej niti kake posebne vstopnine, niti garderobnine. Cene za balkonske lože znašajo od 1600 do 1200 K; cene za parterne sedeže od 560 do 320 K; za galerijske sedeže od 175 do 125 K; za balkonske sedeže od 400 do 220 K. Abonenti se razdele na tretjine, A, B in C ter odpade na vsako vrsto tretjina predstev v abonmanu.

Ij Cene tihotapske moke padle. Na Dunaju so zvišali množino kruha, kar se je v tihotapski kupčiji moke pod roko precej poznalo in je padla cena moke za kilogram na 12 kron, med tem ko je znašala prej že tudi 25 kron. V Ljubljani so cene moki pod roko še vedno zelo visoke: nularica stane kilogram 15 do 17 kron; mernik nesmetlega žita pa kupujejo na deželi navjajal cen po 220 do 240 kron.

Ij Poročilo z ljubljanske fronte. Čeprav prinašamo strogo stvarna, točna in popolnoma zanesljiva poročila, vendar je neumljiva roka ljubljanske straže javnega pisanja posegla vmes in pobelila del zadnjega poročila, v katerem smo vzeli v zaščito nekatere junake, o katerih se širijo drzne in nezasišane govorice. — Sovražnemu oddelku se je te dni v zgodnjih jutranjih urah posrečilo vdreti v odsek v Gradišču. Oddelke je prišel s silnim hruščem in truščem in je naskočil neko hišo. Ker na parolo ni bilo odgovora, je začel bombardirati s kame-njem in blatom ter napravil nekaj škode, ki se že popravlja. Ime poveljnika tega oddelka je znano. — Včeraj se je podal neki oddelek na poizvedovanje proti Medvodam. Posrečilo se mu je dognati, da pri tamkajšnji aprovizaciji ni vse tako, kakor bi moralo biti. Mesar oddaja meso, ki je namenjeno izključno za domače prebivalstvo, letoviščarjem in v svoji gostilni, domačini ga pa ne dobé. Deželno mesto je takoj sklenilo odposlati posebno komisijo, da preišče zadevo in stavi svoje predloge. — Deželni stavbni urad je pred kratkim zopet pričel s ofenzivnim sunkom v ljubljanični strugi ob »Kresiji«. Čete pa so bile hitro utrjene in so se že po prvem kosilu umaknile. Nevarnost, da se »Kresija« podede, je napotila drugi in tretji dan po prvem ponesrečenem poskusu, da so se deželne izvidne čete zopet približale pod spretnim vodstvom deželnega stavbnega nadporočnika Gschafelhoferja nevarni točki skoro do dobrega. Njih živahno delovanje je bilo posebno dobro opaziti iz Bois de Jean-a (Schani, trag' den Garten außa!) izpred Prešernove takozvane kaverne. Sovražnika so odgnali, odgovor njegov je bil zlomljen, deloma še preden se je mogel razviti. Nadporočnik Geilhuber je sestrelil pri tem svojega 24., 25. in 26. kozla. Deželni stavbni urad se je odločil, da opusti zaenkrat to nevarno točko, ker bi nadaljno vzdržanje pomenilo tratenje dragocenega moštva, ki ga rabi za važnejše naloge na čisto drugi fronti.

Ij Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 4. do 10. avgusta 1918. Število novorojencev 15, umrlih 19. Od umrlih je 11 domačinov in 8 tujcev. Umrli so za grižo 1, za jetiko 4, vsi tuji, vsled mrtvouda 1, za različnimi boleznimi 13. Za nalezljivimi boleznimi so oboli in sicer: za grižo je obolelo 7 domačinov.

Štajerske novice.

š Cesarska slavnost v Mariboru. Poročali smo že, da se bo vršila prihodnjo nedeljo v mariborskem »Narodnem domu« cesarska slavnost s petjem, slavnostnim govorom, srečolovom itd. Priprave se vršijo v velikem slogu in obetajo, da bo tres nekaj velikega.

š Slov. Bistrica. Naša Čitalnica priredi dne 25. avgusta t. l. ob 4. uri popoldne veliko narodno veselico z gledališko predstavo in petjem. Sodeluje »Celjsko pevsko društvo«. Čisti dobiček je namenjen »Dijaški kuhinji« v Mariboru. Odbor prosi z

ozirom na važen narodno-kulturni namen prireditve častne udeležbe.

8 Goljufija s hranilno knjižico. Nekega dne preteklega tedna je neki vojak naložil v mariborski posojilnici 5 kron. Rekel je, da naloži denar za otroke, »da jih bo učil varčevati«. Minuli petek pa je neki civilno oblečen človek predložil isto knjižico posojilnici v Slov. Bistrici ter prosil, da mu na knjižico izplačajo 2000 kron. Knjižica se namreč ni več glasila na 5 kron, ampak že na 7075 kron. Uradnik, ki ni opazil, da je knjižica ponarejena, je brez prigovora izplačal zahtevanih 2000 kron ter obdržal knjižico. Pozneje pa se je uradniku vendar pojavil sum ter je vprašal telefonično, kako je stanje knjižice. Ko je doznal, da je naseljen premetenemu sleparju, je takoj aviziral žandarmerijo, ki je goljufa našla na železniški postaji. Našli so pri njem še ves denar, imena pa še niso dognali. Bržkone bo to isti slepar, ki je hotel na enak način ogoljufati nekega mariborskega odvetnika. Toda ta je bil previdnejši, pa se je naprej informiral, a lopov ni čakal odgovora, temveč jo je preje odkuril. Tudi takrat je bilo naloženo pri Posojilnici 5 K, dočim je bila knjižica ponarejena na 5005 kron.

Koroške novice.

k Koroška deželna zavarovalnica je imela v prvem polletju 184.645 K čistega dobička. V spomin pok. Doberniga je odbor sklenil dati za n. m. s. k. o. navtično šolo v Trstu štipendij letnih 1200 K. Tudi številni slovenski zavarovalci, deloma prav prisiljeni, morajo plačevati vedno višjo zavarovalnino, in namesto da bi prišel dobiček povsem deželi v dobro, pa ga obračajo v izvenredne pomembne namene ob n. a. s. i. Adrij. In potem naj se ne ogrevamo za Jugoslavijo?

k »Hindenburg-runde«, to je krogarsko omizje pristnih Nemcev, so ustanovili v št. Vidu ob Glini. Duša omizja je c. kr. svetnik državnih železnice Schmid. Čudno le, da za taka omizja ne najdejo imena kakega nemškega avstrijskega vojskovodje, n. pr. Hötendorf, Frank, Potiorek itd. Kot prvi milodar so naklonili Linhartovemu skladu 30 K.

k Koliko krađe. Celovška podružnica vojnega žitnoprometnega zavoda razglasa, da je pri zadnjih njenih pošiljkih bilo ukradenih: iz enega vagona z rženo moko 7 vreči s 400 kg; iz enega voza prosa 24 vreč s 3000 kg; iz dvoje vagonov fine moke 19 vreč z 2000 kg; iz enega vagona ogrske moke 46 vreč s 4000 kg; iz enega vagona prosa 500 kg; iz enega vagona ječmenove moke 14 vreč s 1000 kg. Tudi ko podružnica razpošila odjemalcem manjše množine, velik del izgine po drznem ropu. Znamenje časa.

k Stavka. Kakor poroča koroški list, so pričeli rudarji v Nemškem Plajbergu dne 5. t. m. stavkati. Podjetje je v rokah »Bleiberger Union«, kakor v Črni. Stavka se nadaljuje. Isti list poroča, da ljudje v Plajbergu hudo stradajo. Že več dni nimajo prav ničesar jesti. Krivdo nosi vojni žitno-prometni zavod. Unija kupi 6000 kilogramov krompirja za 3000 prebivalcev, a imenovani zavod ne da dovoljenja za prevoz, ali k večjemu za polovico. Dobili so nekaj koruzne moke, a tako slabo, da je

mного ljudi po uživanju zbolelo. Neki gošpod tega skrbnega zavoda je še izjavil, da je moka dobra. Zato imenovani list svetuje, naj si ti gospodje le napolnijo želodce s tako moko, se mirno vležejo in potem umro, — drugim da se studi prehranjevalna umetnost vojnega žitno-prometnega zavoda.

Primorske novice.

p Poročil se je v Trstu g. Ivo Ramovš, rez. poročnik, z gđc. Zorico Drvar.

p Razpis natečaja. Razpisuje se natečaj za podelitev ene ravnatelj izpraznjene prebende ustanove za plemenite gospe poknežene grofovine Goriško-Gradišanske. Prosilke imajo predložiti svoje prošnje v šestih tednih pri podpisnem deželnem odboru. V ta namen naj dokažejo: 1. da imajo najmanj 18 let, 2. da so uboge, 3. vrsto svojega plemenitstva in ali spadajo med plemenite rodbine poknežene grofovine, 4. lepo vedenje, 5. stan in premoženje svojih staršev in zasluge letih za državo, 6. število sester, ali živi že katera izmed njih ali prošila sama kako prebendo ali drugačno podporo. — Od deželnega odbora poknežene grofovine Goriško-Gradišanske. Deželni glavar: dr. Faidutti.

p Begunska družina, sedaj na Nižjem Avstrijskem, obstoječa iz 9 članov, med temi 6 delavnih moči, bi rada prišla na kako posestvo delat. Pojasnila daje Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani.

Prosveta.

pr Poljska razstava v Ljubljani. Društvo poljskih umetnikov je sklenilo prirediti v Ljubljani in v Pragi umetniško razstavo. V ta namen stopi podpredsednik društva poslanec Vladimir Tetmajer v stik s slovenskimi krogi.

Valuta in borza.

Tedenski pregled deviznega trga. Stanje avstrijskega denarja se tudi v tem tednu ni zboljšalo. Sicer se tudi ne vidno poslabšalo. Da se je to zgodilo, tiči vzrok v tem, da je dospelo v Avstrijo zadnji teden precej neutralnih deviz kot povračilo za izvoženo vino. Avstrija izvažava vedno vino ali v zadnjem času se je ta izvoz upravljal zaradi groznega stanja avstrijskega denarja umetno forsiral, tako da je dobila avstrijska deviz. centrala nekaj neutralnih menic. Dolgo to ne bo šlo in avstrijski finančniki bodo morali z vso svojo bistroumnostjo na dan, če so zmožni sploh, da sanirajo avstrijsko denarno stanje. Kot smo zadnjič omenili, je usodepolna višina papirnatega denarja, ki znaša 24 tisoč milijonov, to je 24 milijard (v zadnjem poročilu je stalo pomotoma 23 milijard). Za celo to vsoto pa ima Avstro-Ogrska banka samo za 300 milijonov zlata kritja. To znači, da za vsake 100 avstrijskih papirnatih kron ima Avstro-Ogrska banka eno krono in trideset vinarjev zlata. Da je došlo do tega, je krivo dejstvo, da je sedaj Avstrija popolnoma zaprta in njen izvoz skoraj uničen; vsled tega ji je sploh nemogoče nabaviti si kaj zlata. Vrhutega je morala pred izbruhom rumunske vojske tamkajšnje do-

bave plačevati deloma v zlatu ter je tako zmanjšala svojo mirovno zalogo. Sicer je tudi v entitnih državah poskočila množina papirnatega denarja; tako ima na primer Francoska sedaj 29 milijard bankovcev. Zaloga zlata znaša vključitvi ono, ki ga ima deponiranega Francoska v Ameriki, 6 milijard in 426 milijonov. To znaša 22 odstotkov, ali za vsake 100 francoskih frankov leži v banki 22 zlatih frankov. V mirnih časih je bilo navadno 20—25 odstotno kritje.

Kot razvidno, tudi v entitnih denarnih razmerah ne vlada popolno mirovno stanje, ampak občutijo tudi one pritisk vojske. Da pa zopet dvignejo svojo valuto (posebno italijansko), hočejo Francoska, Angleška, Amerika in Italija ustanoviti medsebojno devizno centralo po vzorcu v posameznih državah že obstoječih clearinghouse, ki naj nadzoruje in poravnava vse zunanje denarne obveznosti udeležnih držav. Ta načrt je sprožila Italija, ki naravsko najbolj trpi. Amerika ni posebno nasprotna temu predlogu. Francozi in Angličani pa niso še zavzeli preciznega stališča nasproti temu.

Naravna posledica tega padanja denarne vrednosti je visoko podraženje vsega in med drugim tudi nepremičnega blaga. Posestva so danes jako povpraševani predmet in cena temu primeroma izredno visoka. A kljub temu je težko dobiti danes kako posestvo, ker posestniki niso nič kaj pri volji spremeniti svoje premoženje v papirnat denar.

Prišlo je v Avstriji do težke krize, koje rešitev ne vidimo od nikoder.

Tedenski pregled borze. Početkom tedna je bila opažati mala hausse (dviganje) v industrijskih in bančnih vrednostih. Vojni papirji niso bili posebno iskani, čeprav niso kazali nikake padalne tendence. Sredi tedna so ti nekoliko poskočili. Koncem tedna pa je živahnost kupcev ponehala. Vplivalo je k temu nepojasnjeno razmerje na iztoku, negotovo stanje vsled zavezniške ofenzive na zapadu in mogoče tudi v tem tednu vsled praznika povečan bozni počitek. Na naši borzi v Zagrebu pa kupčija v naših papirjih jako raste. Povpraševani so jako bančni papirji. Zahtevajo se pa tudi v veliki množini zadolžnice mesta Zagreba.

Gospodarske novice.

g Nova jugoslovanska zavarovalna banka. Notranje ministristvo je dovolilo »Jadranski Banki« v Trstu, da ustanovi pomorsko zavarovalno družbo »Atlanta«. Delniški kapital bo znašal 6 milijonov K.

g Pomanjkanje živil v Reki. Reka, 15. avgusta. Število tujcev se je na Reki tako pomnožilo, da je preskrba domačega prebivalstva z živili resno ogrožena. Na ukaz mestnega predstojništva je policija pozvala vse tujce, da naj zapuste v najkrajšem času mesto, če nimajo takega posla, da bi bilo njih bivanje v mestu upravičeno.

g Most čez sueški prekop. Kakor poroča »Le Demokrate« je jeklen most čez sueški prekop že izročen prometu. Za sedaj pa ga potniki še ne smejo upotrebljati. Samo prevažanje blaga je dovoljeno.

g Hrvatska tovarna užigalic v mažarskih rokah. Z Reke poročajo, da je kupila hrvatsko tovarno užigalic v Vrbovskem na Hrvatskem Peštanska domovinska banka.

Kakor vidimo, se mažarski kapital čezdalej bolj širi na Hrvatskem. Skrajni čas je že, da se tudi mi zganemo in si ustanovimo lastno jugoslovansko tovarno užigalic.

g Užigalice se podraže. Na centralni komisiji za presojanje cen se vrše pogajanja za zvišanje cen užigalicami; v nadrobni prodaji bo stala škatlica 8 vinarjev.

g Dubrovniško kopališčno in hotelsko društvo s sedežem v Pragi, ki namerava zgraditi krasno kopališče v Srebrnu pri Dubrovniku, je sklenilo zvišati temeljno glavnico na 1.500.000 kron. Pri tem društvu je angažiran po večini češki kapital. Priglasila za nove akcije sprejema Ljubljanska kreditna banka in Jadranska banka.

Aprovizacija.

a Oddaja mesa. Jutri, v soboto, dne 17. t. m., bodo oddajali mesarji po 10 kg mesa na osebo.

a Sladkor in kavina primes na zelene izkaznice A. Stranke z zelenimi izkaznicami A prejmejo sladkor in kavino primes v soboto, dne 17. t. m. popolne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od 3 do 4 štev. 1 do 200, od 4 do 5 štev. 201 do 400, od 5 do pol 6 štev. 401 do konca. Stranke dobe za vsako osebo po pol litra kristalnega sladkorja in četrt kg kavnine primesi, kar stane skupaj 1 krono 50 vinarjev. Prinesite s seboj dovolj velike lonce za sladkor in pripravite drobšč.

a Meso na zelene izkaznice B. Stranke z zelenimi izkaznicami B prejmejo goveje meso po znižani ceni v soboto, dne 17. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določen je ta-le red: od 1. do pol 2. št. 1 do 200, od pol 2. do 2. št. 201 do 400, od 2. do pol 3. št. 401 do 600, od pol 3. do 3. št. 601 do 800, od 3. do pol 4. št. 801 do 1800, od pol 4. do 4. št. 1001 do 1200, od 4. do pol 5. št. 1201 do 1400, od pol 5. do 5. št. 1401 do 1700, od 5. do pol 6. št. 1601 do 1800, od pol 6. do 6. št. 1801 do 2000, od 6. do pol 7. št. 2001 do 2200, od pol 7. do 7. št. 2201 do konca.

a Namočena polenovka na zelene izkaznice B št. 1601 do 2000. Stranke z zelenimi izkaznicami B št. 1601 do 2000 prejmejo namočeno polenovko v soboto, dne 17. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od pol 2. do 2. ure št. 1601 do 1730, od 2. do pol 3. ure št. 1731 do 1860, od pol 3. do 3. ure št. 1861 do 2000. Stranka dobi za vsako osebo en četrt kg namočene polenovke, kar stane 30 vin. Stranke naj pripravijo drobšč.

Zgubljeno - najdeno.

Najdena je bila damska ura na Dunajski cesti pred Mühleisnovo hišo. Kdor jo je zgubil, naj se zgloši pri Josipu Vimpolšku, Dunajska cesta 9, II. nadstropje.

Darovi za dr. Krekovo ustanovo goriških Slovencev od 26. aprila do 8. avgusta 1918: Huda južna po č. g. Jos. Abram, kurat, 100 K; Vikt. Bežek, šolski ravnatelj, 15 K; Lokov pri Divači 300 K; J. Ložan, Ljubljana, 10 K; Urbančič Alojzij, zbirka svatbe, 100 K; Hranilnica in posojilnica v Cerknem 125 K; uprava »Slovenskega Naroda« po dr. Kobalu 50 K; v resni družbi poboljšani »Frankovec« daroval po M. Veber 10 K; Sotlar Josip izročil dar g. J. Bratovž, peka v Gorici, 5 K; uprava »Slovenskega Naroda« po dr. Kobalu 8 K 20 vin., skupaj 723 K 20 vin. — Prejšnji izkaz 6541 K 70 vin., skupaj 7264 K 90 vin.

+

Potrtega srca javljamo tužno vest, da nam je Vsemogočni odpoklical v boljše življenje

Jedert Kalan

ki je po mučni bolezni, previdna s sv. zakramenti, v Bogu zaspala 14. avgusta zvečer.

Pogreb bo v petek, dne 16. avgusta popoldne.

Priporoča se v molitev in blag spomin.

Suha pri škofiji Loki, dne 15. avgusta 1918.

ŽALUJOČI OSTALI.

Klavirje, harmonije

in vse glasbene instrumente

prodaja in izposoja

Alfonz Breznik,

Ljubljana, Kongresni trg št. 15.

Domača semena

suhe gobe, prazne vreče in druge pridelke kupuje trgovina s semeni Sever & komp., preje PETER LASSNIK, LJUBLJANA, MARIJIN TRG. 2534

Dva tapetniška vajenca

se sprejemata pri

tvrdki L. I. NAGLAS v LJUBLJANI.

Edina slovenska veletrgovina umetnega cvetja in pogrebnih potreščin

Anton Z. Finžgar

VARAŽDIN (HRVATSKO)

dobavlja samo na debelo: umetno cvetje, nagrobne vence, okraske, noge in tapete za rakve, tančice, mrtvaške čevlje i. t. d.

Svoji k svojim! :: Svoji k svojim!

ISČE SE POSTEN, ZANESLJIV

hlapec

kateri je navajen na vsa kmetska dela in gozdni vožnji, proti dobri hrani, plači in stanovanju. — IVAN ŠTEH, Dobropolje, 2869 Dolenjsko.

KDO VE.

kje se nahaja sedaj korporal IVAN MOFERDIN iz Krinke v Istri, ki je bil ujet v Kromi, Orlovskaja gubernija v Rusiji. Zadnjič se je oglasil 11. nov. 1917. Podatke hvaležno sprejema Anton Moferdin v Krinki pri Pazinu (Istra), ki povrne tudi vse stroške. 2779

TOČNA, SAMOSTOJNA 2770

kuharica

se sprejme na graščino. Predstavi naj se med 11. uro popoldne in 5. uro popoldne na Kongresnem trgu št. 14, II. nadstropje.

Več vagonov živega apna

ima naprodaj 2631

VALENTIN URBANČIČ, Ljubljana.

:: Oddajajo se samo celi vagoni! ::

Modistka

se sprejme v trajno delo. — MODNI SALON ROZI FABČIČ, LJUBLJANA, Rimska cesta št. 6. 2805

KUPIM hišo

v mestu ali v okolici. — Ponudbe na upravo lista pod šifro: »HIŠA« 2817.

Tvrdka A. Persche

si usoja svojim cenj. odjemalcem vljudo naznaniti, da ostane od 16. do 31. avgusta

trgovina zaprta.

Kupim zamaške in ureče

in plačam za nove zamaške do K 110— za kilogram, stare, zavrtane, a ne zdrobljene do K 65— za kilogram, dolge šampanjske zamaške, ne umetno blago, do K 1— za komad, in za vreče do K 14— za komad. — Prevzamem vsako množino proti prejšnji vposlatvi v zoro in aviso po povzetju. 2871

E. Landskroner

mesto za nakup vreč in zamaškov

Gradec. Lendkai 15.

Email-posodo toaletno milo

in drugo prodajam na debelo in drobno, dokler traja zaloga.

MAKS LAJOVIC, Litija.

Zamaške

nove in stare kupi vsako množino

tvrdka JELAČIN & KO., Ljubljana, ljubljanska industrija probkovih zamaškov.

Stanovanje s hrano

za eno deklico (učenko) v starosti 10 do 14 let SE ODDA proti preskrbi z živili. — Naslov v upravnistvo »Slovenca« pod št. 2864.

Proda se hotel „Pension Kaps“

A. Ropret na Bledu

z vso sobno in restavracijsko opremo. V pritličju so prostori in kleti, primerne za mesarsko obrt ali za zalogo piva. Natančnejša pojasnila daje: FRANC ROPRET, MENGEŠ pri KAMNIKU.

Mesečno sobo

z vso postrežbo, če je mogoče s hrano, ISČE. SOLIDEN GOSPOD. Prispeva hrano v naturalijah. Naslovi pod »SOLIDEN« na upravo »Slovenca«. 2868

Objava.

KUPIM zamaške, svilo

in plačam za nove zamaške

do K 115— za 1 kg

za stare nezdobljene zamaške

(izvzeti so umetni in vlti zamaški, do K 70— za 1 kg

za zamaške od šampanjca

(dolgi, naravni zamaški, ne umetni izdelek) K 125 za 1 komad

za skubljeno svilo

do K 71— za 1 kg

za svilo v štrénah

do K 150— za 1 kg

svilene odpadke

po najvišjih dnevnih cenah

in prevzamem vsako množino po povzetju na svoje stroške proti prejšnjemu naznanilu in vposlatvi vzorca. Pismena, brzojavna, telefonska vprašanja se rešijo najtočneje in brez stroškov. — KUPIM

ureče iz jute in molino

in jih plačujem do K 14— za 1 komad, KUPI se po najvišjih dnevnih cenah

probkovina

in probkovo lubje. 2872

Henrik Kreisel

GRADEC, Keplerstrašce 84. Telefon 4102.

Kapuca dežnega plašča

se je zgubila v sredo popoldne v mestu Ljubljani. Pošten najditelj prejme nagrado v živilih. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 2879.

V NAJEM SE ODDA

lepo posestvo

na Dolenjskem, v zelo rodovitnem kraju, pod zelo ugodnimi okolnostmi. Odda se za več let z eventualno predpravo do nakupa v poznejšem času. Obenem se želi v zameno vzeti v najem ali malo posestvo, ali vsaj hišica z vrtom, ali stanovanje na deželi (če ni drugače, tudi v mestu), najraje na deželi — na južnem štajerskem ali v bližini Ljubljane. Naslov pove upravnistvo »SLOVENCA« pod št. 2816.

lončene peči

štiri prodaja
Makso Sever, Ljubljana, Wolfova ul. 12.

Stanovanje s hrano

za eno ali dve učenci (dijakinji) se odda proti preskrbi z živili. Na razpolago je lepa soba s posebnim vodom, električno razsvetljavo in uporabo glasovirja. Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod št. 2830.

POSESTVO

hiša z vrtom, hlev in troje goveje živine se prodaja. — Lenart Puh, Vrhovce 6, p. Vič pri Ljubljani.

Moško kolo

se prodaja. Cena po dogovoru. Ivan Zrimšek, Orle št. 27, Rudnik pri Ljubljani.

Kdor bi kaj vedel o Francu Koširju iz Pristave št. 2, občina Borovnica, naj naznani njegovemu očetu Janezu Koširju, posestniku na Pristavi. Omenjeni Franc Košir je služil pri c. kr. domobranskem pešpolku št. 27 in je od leta 1914. pogrešan. Bil je v vojni proti Rusom.

Kupi se dobro ohranjen harmonij
vsake vrste. Ponudbe na upravnistvo Slovenca pod št. 2780.

Ključavnica v ključavnicah!

Zakon. zavarov. varnostna zapora! Svetovni patent! Senzacija iznajdba! Vlom s ponarejenim ključem nemogoč! Uporabna takoj in lahko pri vsaki ključavnicah!!! Uporabno navodilo priloženo vsaki ključavnicah. Ključ neprecenljiv prednostim čudovito poceni! — Cena za komad: Za vrata (z dvema vhodoma) K 8.—, po pošti K 9.—; Za vrata (z dvema vhodoma) ponikljana K 9.—, po pošti K 10.—; Pazi naj se na znakom in zavrne ponaredbe. Pošilja se proti predplačilu. Zastopniki se iščejo. — Tovar na varnostnih zapor »VIKTORIJA« in ključarskega blaga
Glavno zastopstvo »Viktorija« Zagreb 24, Trenkova ul. 12, Hrvatsko, Telefon 20-26.

Kupim
ročni stroji
za
drobljenje lubja
v dobrem stanju. — Ponudbe pod naslovom »Stroj za lubje 2762« na upravo »Slovenca«.

KUPIM
posestvo
v novomeški okolici. Cenj. ponudbe se prosi na upravo lista pod št. J. V. 2818.

Rumin, brusnice, borovnice in vse zdravilne rastline
na debelo in drobno KUPUJE
»Herba«
zadruga za vzgojo in izkoriščevanje
zdravilnih rastlin, korenja in sadežev
z o. j. 2629
ZAGREB, Jurišićeva ulica št. 18.
Ponudbe z vzorci in cenami.

Sprejme se hlapec

ki je več pri konjih in poljskem delu. Sprejme se event. tudi oženjen z malo družino, ki se mu da tudi stanovanje.
IVAN OGRIN, Ljubljana, Grubarjevo nabrežje št. 8.

Izurjene 2470
likarice
se takoj sprejme v trajno delo pri
Carl Hamann, Ljubljana

MLADENIČ, prost vojaščine, vajen vsega kmečkega dela, išče službe kot

oskrbnik na graščini

Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod št. 2845.

Kupi se dobro ohranjena

hiša

z večjimi kletmi v Ljubljani za ceno od 100.000 do 200.000 kron. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Minka 2857«.

2 lončeni peči

Več se izve pri: Franc Brenk, Dravlje 10.

večje posestvo

v bližini Ljubljane ali sploh na Kranjskem s celim živim in mrtvim fundusom. Ponudbe je staviti na: g. Ružička, Sodna ulica št. 2 v Ljubljani.

Hiše

v sredini Trsta v ceni 940.000, 680.000 in 530.000 se takoj prodajo.
MOROSINI, TRST, VIA AMALIA 19.

DEKLO

proti dobri plači IŠČE
PETER SIMNIČ, posestnik, GOLOBRDO št. 15, pošta MEDVODE, 2854

100.000 i hvaležnih odjemalcev potrdijo, da uničevalec korenin »Riabalim« v treh dneh brez bolečin odpravi kurja obesa, bradavice, trdo kožo. Uspeh izjemen! Cena 3 K, 3 lončki 7 K, 6 lončkov 10 K. Pošilja, presek »Ila« odstranja naglo pot na rokah in nogah. Cena K 2-50, 3 lončke 6 K. Krema »Circ« omehča razpokane roke. Cena 5 K, 3 lončki K 12. Zobjohol odstranja »Fides« najtrdov. revmatiz. bolečine, ko je že vse odročilo, in pri otilih zobeh. Če ni uspeha, denar nazaj. Cena 3 K, 3 pušice 7 K, 6 pušic 10 K. Nikak. okam. zobovja, ne neprijet. duha! Srečno bele zobe da »Kiris«, zobna tekočina. Takoj, uspeh. Cena 3 K, 5 stek. 7 K. KEMENY, Kaschau (Kassa) 1. poštni predal 12-C-30, Ogrsko. 1146

Suhe gobe (jurčke)

kakor tudi druge, zaplembi ne podvržene deželne in gozdne pridelke (maline, jagode, med itd.) KUPUJE po najvišjih cenah
M. RANT, KRANJ, 1917

Kupim lepe suhe gobe

jurčke

po najvišji dnevni ceni.
MIHAEL OMAHEN, TRGOVEC, VIŠNJAGORA.

Mlini za drobljenje

Konst. Pálffy, Praga, II.
Havličkovo nam. 32. 2685

Cunje
suknene odrezke, stare in nove kakor vse vrste bombažastih in volnenih cunj, zaključeno, odeje, vrvi itd. v vsaki množini in po najvišji ceni KUPUJE
E. Roizbek v Kranju.

SIGORIN

zatre čudovito naglo stenice
vzorčna steklenica 4 K, velika steklenica 16 K, brizgalnica 2 K. Dobiva se v vseh lekarnah in drožerijah. Glavna založba za Avstro-Ogrsko: Lekarna »pri upanju« Pecs 16, Ogrsko Apotheke »zur Hofnung«
PRODA SE pet let star, lep močan
KONJ
Poizve se pri FRANC KUNAVER, Dolnice 1, p. št. Vid nad Ljubljano. 2814

Razglas.

V nedeljo, dne 18. avgusta t. l. ob 3. uri popoldne prodaja se na prostovoljni javni dražbi na
Vrhnikih hiša št. 8
z velikim gospodarskim poslopjem, sadnim vrtom in dvoriščem. Hiša leži ob državni cesti in v bližini kolodvora in Ljubljane. Natančnejša pojasnila daje Kmetška posojilnica na Vrhniki.

Universal-ročni mlin (Zakonito zavarov.)

Moj Universal-ročni mlin je izborni za mletje moka, dišav, sladkorja, kave, ovsenega riža, orehov, pšenice, ječmena, ovasa, rži, koruze, riža itd. Ta mali ročni mlin se je tekom vojske izborni obnesel in se lahko porablja za vsako vrsto mlevskega izdelka. Teža okoli 1 kg.
Cena K 24.—
Pošilja se z Dunaja proti predplačilu zneska po generalnem zastopstvu
Maks Böhnelt, Dunaj IV. Margaretenstr. 27. odd. 32.
Prospekt zastopj.

Na prodaj je slovenska trobojnica

ca. 4 metre dolga, po nizki ceni. — Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod št. 2877.

Ženitba.

Prezvamem jih brez prejšnjega vpraševanja po povzetju po naslednjih cenah:

za nove zamaške od steklenic K 110.—
za stare zamaške od steklenic, nezdobljene K 66.— kg
za zamaške od šampanjca, naravnne K 115 za komad
vreče do K 15.— za komad.

Na vprašanja se takoj odgovori, eventuelno brzojavno.

Leopold Markus, Gradec
JOSEFIGASSE 1/B.

Ženitba.

Državni uradnik v pokoju, s 6000 K letnih dohodkov, z dobro urejenim gospodinjstvom, vdovec, zdrav, soliden, z nekaj premoženja, se želi poročiti z gospodično ali vdovo brez otrok, v starosti 32 do 40 let, čedne zunanosti, zdravo, izobraženo, srednje velikosti, krščansko, z navedbo gospodinskih in družinskih razmer, z nekaj premoženjem. Ponudbe na upravnistvo »Slovenca« do 26. avgusta 1918. Tajnost zadržana. Ponudba mora obsegati popoln naslov. Na ponudbe brez navedenih podatkov se ne bo oziralo. Prosi se tudi za vložitev slike. — Šifra 1500.

Iščem mlajšega koncipienta

z legalno sodno prakso za takojšnji vstop ali vsaj s 1. septembrom t. l. — Ponudbe z naznanilom plačilnih zahtevkov naj se vpošljejo neposredno na moj naslov. — Dr. VLADIMIR ŽITEK, advokat v Novem mestu.

8000 do 16.000 kvadratnih metrov
stavbnega zemljišča

na meji mesta Gradec na štajerskem, pri električni napeljavi (Starkstromleitung) s tristranskim cestnim osrednjem, za vsako večje podjetje najlepša prilika, takoj po ugodni ceni naprodaj. Natančno pojasnila da Ernst Wladika v Gradcu, Idlhofgasse št. 9.

Dobro ohranjeno možko kolo

s staro pnevmatiko se prodaja. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 2890.

Zaboje za marmelado

ponudi
lesna industrija
Bretisch & Co.
Dunaj XX. 2209

+

Globoke žalosti potrji naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša ljubljena mati, sestra, stara mati in tašča, gospa

Jerica Matičič roj. Intihar

posestnica in gostilničarka

v 62. letu starosti, danes ob 4. uri zjutraj nenadoma v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage pokojnice bo v petek dne 16. avgusta ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti v Dobu na domače farno pokopališče. Sv. maše zadušnice se bodo darovale v domači farni cerkvi. Nepozabno pokojnico priporočamo v blag spomin in molitev.

V Dobu, 14. avgusta 1918. 2867

ŽALUJOČI OSTALI

Zahvala.

Za vse izraze iskrenega sočutja med boleznijo in povodom izgube naše ljube soproge, oziroma mamice, za poklonjeno krasno cvetje in za obilo, častno udeležbo pri pogrebu izreka svojo najpristranejšo zahvalo

rodbina
Albin Semenova.

ZAHVALA.

Za obile dokaze iskrenega sočutja povodom smrti gospoda

Josip Blaža

c. kr. vodja zemljiških knjig v p.

za darovano krasno cvetje, ter obilo udeležbo pri pogrebu izreka svojo globokočutečo srčno zahvalo.

Žalujoči ostali.

+

Tužnim srcem in globoko žalostjo javljamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem prežalostno vest, da je naša iskreno-ljubljena mati, ožir. stara mati, tašča, sestra in teta, blagor, gospa

Berta Vojska roj. Škrem

vdova c. kr. deželnega sodišča nadsvetnika in posestnica

v pondeljek, dne 12. avgusta ob 11. uri ponoči, previdna s sv. zakramenti, v 70 letu svoje dobe, po dolgi in mučni bolezni, mirno zaspala v Gospodu.

Pogreb predrage ranjke je bil v sredo, dne 14. avgusta ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče. Sv. maše zadušnice se bodo služile v tukajšnjih cerkvah. Drago pokojnico priporočamo v blag spomin in molitev.

V Novem mestu, dne 13. avgusta 1918.

Vladimir Vojska, sin — Zlatica, Danilo in Vladko Vojska, vnuki, — Angela Vojska roj. Smola, sinaha.

Zavod za ortopedično telovadbo

v katerem se zdravi pod zdravniškim nadzorstvom raznovrstno skrivljenje hrbtenice, izbočen hrbet, neenake rame, neenaka ledja itd., je v Stritarjevi ulici št. 7, I. nadstropje. Pojasnila se dobivajo ob delavnikih od 3. do 4. ure pop. istotam.

Pri novo snujoči se »Deželni poslovalnici za krmila za Goriško-Gradiščansko« je razpisano mesto

ravnatelja in podravnatelja

s približno mesečno plačo 1000 (tisoč) kron.

Prosilci, ki morajo dokazati primerno trgovsko izobrazbo, naj predložijo tekom petih dni svoje prošnje Goriškemu kmetijskemu društvu v Gorici ali pa Zvezi furlanskih kmetijskih zadrug v Gorici (Federazione dei Consorzi agricoli del Friuli)

Deželni glavar: Faldutti s. r.

Nakupovalnica in prodajna zveza avstrijskih trgovcev s cementom

reg. zadr. z o. z. DUNAJ I. Riemergasse 11

Zadruga dobavlja vsem svojim zadrugnim članom cement iz Nemčije po izvirnih tovarniških cenah v vsaki poljubni množini. Direktni naročevalci se vabijo, naj se obrnejo na poslovalnico zadruga, da se vpišejo med zadrugne člane.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6, za frančiškansko cerkev, sprejema hranilne vloge vsak delavnik popoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po tako, da dobe le-ti od vsake 100 kron čistih 4 krone 25 vinarjev na leto. »Ljudska posojilnica« sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago poštne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadrugnim posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo najbolje.

Rezervni zakladi znašajo nad en milijon kron. Stanje hranilnih vlog je bilo koncem leta 1917 nad 34 milijonov kron.